ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 204 (11802)

1968 оной августын 30, пятница

сэн 2 мүнгэн

БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН МИНИСТЕРСТВЭДЭ

Хүдөө ажахын продуктнуудые суббото болон воскресениин үдэрнүүдтэ зөөхэ хүдэлмэридэ шофернуудые нэмэжэ слоор хабаадуулхын, тэдэнние материальна талаар урмашуулхын тулада Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерство иимэ хэмжээнүүдые хараалба:

Совхозуудай ажалда хабаадуулагдаһан шофернуудай ажалайнь түлөөһые (бэлэдхэлэй пунктнуудһаа абадаг түлбэриень оруулангүйгөөр) совхозуудай салингай фонднуудһаа түлэхэ.

Шофернуудта үгтэхэ мүнгэн түлбэрие тэдэнэй өөһэдынь дураар орооһо тарягаар (гурилаар), хартаабха болон овощоор һэлгэжэ түлэхэдэ болохо. Тиихэдээ орооһо тарян гүрэнэй худалдаанай сэнгээр, хартаабха, овощ түсэбөөр хараалагдаһан өөрынь үнэ сэнгээр (гүрэнэй худалдаанайхиһаа дээшэ болгонгүйгөөр) түлэгдэхэ юм.

Колхозуудай ажалда суббото, воскресенидэ хабаадуулагдаһан шофернуудта ажалай түлөөһэн баһал иимэ гуримаар түлэгдэхөөр дурадхагдаа.

Кабанскын аймагай Байгалай совхоз мүнөө зун 26222 тонно силос дарахаар хараалanхай. Ажахын механизаторнууд энэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ. Энэ жэл эрхим ургасын гараһанда урмашан, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Тракторист Георгий Елизовэй хүтэлбэрилдэг агрегат халаанайнгаа даабари 110—120 процент дүүргэжэ, хоёрдохи һуури эзэлэнхэй. Тэрэнэй агрегадта вымпел барюулагдаа. Механизатортай хамта комбайнер Денис Леонов хүдэлдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Елизовэй агрегат.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ХОНИШОДОЙ ДАЙШАЛХЫ ЗОРИЛГО

...ти, правительствамнай Буряадай республикын хүдөө ажа...даһань хүгжөөхэ хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулна. ...манай республикын хүдөө ажахые гол түлэб хони үсхэ...э шэглэлтэй болгохын тула һүүлэй үедэ нилээд ехэ туһа...рүүлэгдэһэн ба урмашуулгын ехэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэ...иной нооһо болон мяха гүрэндэ худалдалгын үнэ сэнгые ...оһон тухай эндэ хэлэгдэнэ.

...хан «Буряадай АССР-эй колхоз, совхозуудта хони үсхэбэ...нь туһа хүргэхэ тухай» тусхай тогтоол РСФСР-эй Министр...Совет баталан абаба. Энэ тогтоолой гол удхань гэбэл, манай ...совхозууд гол түлэб хони үсхэбэрилхэ шэглэлтэй боложо, ...ин болотор жэлдээ 7 мянган тонно нооһо, 30 мянган тонно ...мяха абадаг болохо гэхэ гү, али мүнөө үеынхиһөө нооһо ...инһаа үлүүлэн, хониной мяха—1,7 дахин ехээр абадаг бо...тотой. Энэ зорилго бэелүүлхын тула гүрэнэй зүгһөө ехэ ...эй мүнгэ зөөри үгтэхөөр хараалагдана. Энээнэй ашаар саб... бэлшээри һайжаруулга, тэжээл бэлэдхэлгэ, үйлэдбэриин, ...дэй ажаһууха гэр байра барилга болон бусад хүдэлмэри ...р ябуулагдаха болоно.

...тогтоол Буряадай республикын хүдөөгэй бүхы ажалшадаар, ...а хонишодоор, һайшаагдан угтагдаба. Гүрэн түрын энэ хэ...ааа мүн хонишодой ажалые горитойхоноор урагшань татаха ...Тиигэжэ республикымнай колхоз, совхозууд орон доторoo ...хэрэглэлэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг ...зорилгые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ хубитаяа оруулха

...нөө колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, хо... РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлхэ ...тодорхой хэмжээнүүдые хараалжа байна. Тиихэдээ хонин ...хи дутуу дунданuудайнгаа шалтагаануудые элирүүлжэ ...ые, доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэд дүүрэнээр ...ые оролдоно. Колхоз, совхозуудаймнай хонин ажалда дутаг...д үшөөл ехэ гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй.

...үүһанай муу дээрэһээ хонид олоор гарзална, үсөөн түл аб...ээнһээ болоно хонидой тоо толгой олошорногүй. Нооһон, үшөөл багаар абтана. Һүүлэй табан жэлэй туршада респуб...тэрнай нэгэ хонинһоо дунда зэргээр оройдоол 2,6—2,8 ки..., тиихэдэ энэ жэл 200 грамм доогуур нооһон абтаа, олон ...туранхайгаар, бага шэгнүүртэйгээр гүрэндэ худалдагдана. ...дын хойшолон гэхэдэ, гүрэншье, мүн колхоз, совхозууд...э гарзада ороно. Имагтал тэжээлэй бага, харууһа, эдеэлүүл...у дээрэһээ иимэ ябадал ушарна гээшэ. Энээнние усадхаха ...оложо хонишодто, колхоз, совхозуудта дүүрэн бии. Илан...э жэлһээ эхилжэ энээн тухай бодомжолхо, дурсагдаһан ду...уудые тохёолдуулхагүйн тула бүхы хүсэ шадалаа, арга бо...е элсүүлхэ шухала.

...ы хонишодой, зоовет мэргэжэлтэдэй, колхоз, совхозуудай ...ишэдэй гол зорилго юуб гэхэдэ, эхэ хонин бүриһөө— ...абаха, тушаагдаха хониной амидын шэгнүүрые мүнөөнэйхи...килограммаар нэмээхэ, нэгэ хонинһоо абтадаг нооһо 500 ...р нэмээхэ, тиихэдэ үхэл гарзые болюулха, эдеэлүүлгэ, ха...и зэрид һайжаруулжа, зоовeтеринарна эрдэмэй заабарие ...й баримталха хэрэг болоно. Энэ зорилгые бэелүүлхэ бата ...дэһэ һуури табигдаха зэргэтэй. Гүрэн түрын зүгһөө үгтэдэг ...зөөрие зүбөөр, ашагтайгаар хэрэглэхэһээ гадна, өөһэдын...үсэ шадалые бүрин элсүүлхэ шухала. Эндэ үбһэ тэжээлээр ...е гүйсэд хангалга, хонидой үүлтэр һайжаруулга шиидхэхы ...шанартай.

...йгша ондо колхоз, совхозууд хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ үбһэ ...абажа байнхай. Энэнь хонидые амжалтатайгаар үсхэбэрил...горитойхон түлхисэ болоно үгэхэнь дамжаггүй. Тиигэбэшье ...малда саашадаа жэл бүри элбэг дэлбэг тэжээл бэлэдхэжэ ...хэрэг анхаралһаа алдагдаха ёһогүй. Энэ хадаа хүдөөгэй ...бүхэнэй дайшалхы зорилго хододоо байха зэргэтэй.

...партийна организацинуудай эмхидхэлэй, ойлгуулалмжын хү...дэ энэ хэрэг зохихо һууряа олохо байна. Хонишодой бо...етмэргэжэлтэдэй үмэнэ табигдаһан харюусалгатай зорилгые ...гөөр тайлбарилан ойлгуулха, социалис мүрысөө ашаг ехэ...эмхидхэхэ, дүршэл ехэтэй, гүнзэгы мэдэрэлтэй коммунист...р, комсомолшуудаар хонишодой кадрнуудые бэхижүүлхэ гэ...э хүдэлмэрие бодомжотойгоор, холын хараатайгаар ябуул...хонишодые урмашуулгын хэмжээнүүдые зүбөөр хараалха гэхэ ...га бэшэ удха шанартай хүдэлмэрие тэдэнэр үдэрһөө үдэртэ ...ха уялгатай.

КУКУРУЗЫН БАЯН УРГАСА

Елаанай һаалиин фермын газаа хүлгөөтэй. Кукурузын ногоон набша намаа тээһэн автомашинанууд ойрын поли дээрэһээ хойно хойноһоо һубарилдан ерэжэл байна. Тэдэнэй ашаае хүсэтэ трактораар татуулжа, ябууд буулгажархина. Тиигээд автомашинанууд һөөргөө гүйлгэлдэнэ.

Траншей соо буулгагдаһан ногоон трактораар нягтаруулан дарагдана.

— Энэ жэлдэ кукурузын ургаса һайн, тэндэ хадажа ябаһан комбайн, тракторнуудшье харагдахаар бэшэ. —гэжэ отделениие эрхилэгшэ Александр Степанович Бутаков мэдүүлнэ.

Кукурузын ургаса хямдахаһаар гараа бэшэ. Бүхэли үбэлдөө, хабартаа эндэ наг шэбхэ зөөгдэһэн, минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаһан байха юм.

Һүүлэй мэдээгээр энэ фермын газаа 924 тонно силос дарагданхай.

Силос дараха хүдэлмэри мүн Сухой-Ручей гэжэ газарта ябуулагдажа байна. Тэндэ 500 тонно силос дарагданхай.

Н. КУРТОШИН.

«Бэшүүр». «Дружба» колхоз.

ҮБҺЭ ЕХЭЭР ХУРЯАНА

Бэшүүрэй аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой лугавод Потап Тимофеевич Афанасьев сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын тула оролдосотой һайнаар ажаллаһан байна. Тэрэнэй даадаг Грязнуха гэжэ газарай 18 гектар сабшалангай га бүриһөө 50 центнер һайн шанартай үбһэн хуряагдаһан байха юм.

Тиихэдэ Нанкрат Афанасьев, Константин Григорьев гэгшэдэй даадаг 66 гектар сабшалан дунда зэргээр гектар бүриин 48 центнер ургаса үгэбэ.

Тус колхоз мүнөө жэлдэ үбһэ ногооной үндэр ургаса хуряагаа. Бүхы 1050 га сабшалангынь гектарай 22 центнер ургаса үгөө.

К. БОБРОВ.

УЛААН ТУГТА ФЕРМЭДЭ

Социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, КПСС-эй Яруунын райком болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн Яруунын совхозой дүрбэдэхи отделениин нүхэр В. Княжевай даадаг фермын һаалишад һайнаар ажаллана. Июль һара соо тус фермэдэ үнеэн бүриһөө 286 килограмм һү һаагаал, август һарада баһал энээнһээ дутуугүйгөөр ажаллахые оролдоно.

Зунай һаранудта мянган килограмм һү һаахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ дүршэлтэй һаалишан Балма Ванчикова эрхимлэнэ. Июль һарада тэрэ үнеэн бүриһөө 321 килограмм һү һаажа, долоон һара соо 1728 килограммда хүргөө. Энэнь аймаг доторoo эгээн ехэ амжалта болоно. Тэрэшэлэн һаалишан Мэдэгма Батомүнкуева мүн лэ амжалтатай..

А. БАБУШКИН.

ЮРӨӨГЭЙХИД ТҮРҮҮЛЭЭ

Сэлэнгын аймагай Ново-Селенгинск тосхондо республикын IV-дэхи аукцион болоо. Эндэ олохон ажахынууд симментал үүлтэрэй мал асаржа, худалдаанда табиһан байна. Республика доторoo үнгэргэгдэһэн энэ шухала хүдэлмэридэ Сэлэнгын, Улаан-Үдын болон бусад аймагуудай ажахынууд эдэбхитэйгээр хабаадаа. Аукциондо хамта 80 шаху эрэ хашараг, 58 толгой симментал үүлтэрэй эмэ хашараг табигдаа.

Тэндэ асарагдаһан малай үүлтэрынь һайнууд байгаа. Энээнние юун гэршэлнэб гэбэл, экспертнэ комиссиин шалгалтын дүнгөөр тон үсөөн мал гологдоһон, олонхинь элитэ болон нэгэдэхи классста, мүн элитэ-рекорддо тоологдоо. Шэтын областьһоо ерэһэн айлшад аукциондо табигдаһан мал харахадаа угаа ехээр һайшааһан байна. Хуршэнэрнай аукциондо «Байкал» племхозой асарһан малһаа 14 эрэ хашараг худалдан абаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын колхоз, совхозуудта племенной ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Мүнөө үедэ ажахынуудта симментал үүлтэртэ мал баридаг 9 племенной фермэ тоологдоно. Урдань республикымнай ажахынууд үүлтэр һайнтай мал ондоо областьнуудһаа асардаг байһанаа, мүнөө аукционһоо шэлэдэг болоо бшуу. Бүхы дээрэнь абажа харахада, 1967 ондо оройдоол 220 толгой племенной эрэ хашараг худалдагдаһан һаа, мүнөө жэлдэ тэрэнь 310 толгойдо хүртэгдөө. Гадна 1200 эмэ хашарагууд наймаалагдаа. Гэбэшье, энэмнай үшөөл үсөөн гээшэ. Саашадаа ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд зоотехническэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, үүлтэртэ мал олоорнь үдхэжэ, хэрэглэмжэеэ хангаха ёһотой.

Мүнөө үнгэрһэн аукциондо «Байкал» племхоз, Ивалгын туршалта-үйлэдбэриин ажахы, Эрхирэгэй совхоз, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын, Тельманэй, Ленинэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд хабаадаа. Илангаяа Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозһоо, «Байкал» племхозһоо асарагдаһан олон мал һайн шанартай байжа, сэнтынь 40 процентээр нэмэжэ худалдагдаһан байха юм. Теэдшье үнгэрөөшэ аукционой зарим дутагдалнууд тушаа хэлэнгүй байжа болохогүй. Энэ шухала хэрэгтэ Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз бэлэдхэлгүй байшоо. Тэндэһээ асарагдаһан малай олонхинь туранхай байжа, комиссиин зүгһөө сэтгэхэдэ, класста оруулагдахань үсөөн байба. Мүн ондоошье дутагдалнууд бии. Урдань аукциондо хабаададаг Мухар-Шэбэрэй Суулгын совхозһоо, Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозһоо нэгэшье мал асарагдаагүй.

Республикын IV-дэхи аукциондо чемпионууд элирүүлэгдээ. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой «Неман» гэдэг үүлтэртэ эрэ хашарагта чемпионой лентэ зүүлгэгдэбэ. Энэнь зоной дунда гаргагдаад, тэрэ доро тус аймагай «Эрдэм» колхоздо худалдагдаа. Аукциондо табигдаһан малай худалдаан хоёр часай туршада үргэлжэлбэ. Эндэһээ этээл олониень Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой түлөөлэгшэд абаашаа.

Л. ХАРДАЕВ, зоотехник.

РЕПОРТАЖ

ТАЛЫН «КАПИТАН»

ДАБААТА. Эндэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой зургаадахи бригада оршоно. Бригадын полевой стан дээрэ үглөөнһөө нааша хүл хөөрсэгтэй. Бүхэли һүниндөө хүдэлһэн комбайнуудай хажуугаар механизаторнууд һүндэлнэ. Тэдэнэр комбайнуудтаа техуход хэжэ байна гээшэ.

Уданшьегүй бригадир Павел Савельев ерэжэ, мүнөөдэртөө хайшан гэжэ хүдэлхэ байһанаа механизаторнуудтай хэлсэнэ. Комбайнернууд һайнаар эдеэшэһэн таряатай поли дээрэ талынгаа онгосонуудые гаргаха гэжэ нэгэн дуугаар шиидэнэ.

Тойроод хада майла. Тэрэнэй үбэрөөр таряалан. Таряалан талын һабшээндэ алтан долгёор эбхэрнэ. Комбайнууд энэ долгин соогуур урагшаал шуумайна. Эгээл түрүүлэн талын һалхи һүрин ябаһан комбайные Виктор Ястребов жолоодоно. Тэрэнэй хойноһоонь Ялуп Савельев ябана. Тээ саана майлын ойгоор Семен Ястребовай комбайн харагдана. Бригадын бүхы табан комбайн нэгэ бүлэг болон хүдэлнэ.

Таряан далайн онгосонууд тогтон торонгүй урагшаал зүдхэнэ. Мэнэ һая хүзүүгээ гунхуулан нахилзан-дохилзон дууража байһан хоолос комбайнай һэрбээдэ сохюулан, жэгдэхэн баал боложо, һолоомын узуур дээрэ хэбтэнэ. Комбайнууд урагшаал шуумайһаар...

Үдэ багта тэнгэриин алас үндэртэ байһан наранай доошоо ороходо үедэ комбайнернууд үдынгөө хоол барина. Энэ үедэнь бидэ тэдэнэртэй хөөрэлдэнэбди.

— Таряан яһала һайн. Мүнөө намар хура бороошье бага. Иимэл дээрэһээнь таряагаа амяарлан хуряажа байнабди,—гэжэ бригадир Павел Григорьевич хөөрэнэ.

Хөөрэлдөөндэ комбайнернууд оролсоно. Тэдэнэр хэды шэнээн таряа баалда унагааһанаа, хэдыень хуряаһанаа хөөрэнэ.

— Комбайнуудайнгаа һайн ябаа, хура бороогой һаатуулаагүй һаань, таряагаа арбаад хоногой туршада хуряажа дүүргэхэбди. Мүнөө хахад таряаламнай хуряагдаа,—гэжэ механизатор Виктор Ястребов хэлэнэ.

...һүни. Нэгэшье үүлэгүй сэлмэг огторгойдо одо мүшэд ониб-аниб гэлдэнэ. Таряалан дундуур ябаһан комбайнуудай галнууд тэнгэриин одо мүшэдые һажааһандал баһал ониб-аниб гэлдэнэ. Поли дээрэ комбайнууд үсөөрэнхэй. Мүнөө гурбаниинь ябана. Хоёрынь эбдэршоо... Виктор Ястребов энээндэнь ехэ һанаата болоно. Тэрэнэй эбдэрһэн комбайнуудые заһабарилалсахамни гэжэ өөрынхиеэ байлгахадань, механизаторнууд таһа арсажа:

— Бултадаа нэгээ тойроод обоорoлдоходомнай юун болохоб даа. Виктор, мүнөө һүниндөө юуншье болог энэ полиёо сабшажа дүүргэхэ ёһотойбди,—гэжэ хэлэбэ. Бригадир механизаторнуудай хэлээшые дэмжэнэ. Теэд нүгөө хоёр комбайн ехэ газар хороогүй. Нэгэнэйнь мотоор халана. Нүгөөдэхинь ходол эбдэрнэ. Поли сабшагдажа дүүрэхэ болоо. Үшөө арбаад гектар. Эгээн энэ үедэ хоёр комбайн хоюуландаа загууһаа гаража, тэдэниие хүсэжэ ерэһэн Викторто харгы гаргажа үгэбэ. Викторэй комбайнаа байлгахаяа һанахадань, механизаторнууд гарнуудаараа урагшань зааба. Ойлгосотой. Тэдэнэр энэ полиёо мүнөө һүниндөө сабшажа дүүргэхын тула һанаата болоно.

Комбайнер штурвалаа шангаар бажууба. Комбайн хүндөөр уухилна. Виктор талынгаа онгосын зүрхэ шагнаархана. Тэрэнэй ой ухаанда хоёр бодол буляалдана. Механизатор комбайнаа байлгалтай гү, али үгы гү гэжэ шэбшэнэ. Комбайн хүндөөр уухилна. Поли сабшагдажа дүүргэгдэхээр болоо. Үшөө 5—6 гектар. Үүр сайжа эхилнэ. «Нүхэдэй хэлээшэ—захиралта. Энээниень дүүргэхэл хэрэгтэй»,—гэжэ Ястребов шэбшэнэ, комбайнынгаа залуур бүри шангаар адхажа, урагшаа холо руу хаймадан шэртэнэ.

Механизаторнууд олон үгэ хүүргүй зон. Тэдэнэр гансал өөр хоорондоо нэгэ хэдэн үгөөр ойлголсоно. Эдэнэй ажал мэдэхэгүй хүн тэдэнэй хөөрэлдөөшье тиимэ бэлээр ойлгохогүй. Виктор Савельев абьяастай, габшагай механизатор. Тиимэл хадаа тэрэ таряашан нүхэдэйнгөө хэлээшые ойлгожо, һүниин харанхые гансаараа доһолгоо.

...Үглөөгүүр таряашанай дүрбэн сагта полиһоо бусахадань, тэрэниие комбайнернууд тойрожо, гарыень баряа бэлэй. Виктор нүхэдэйнгөө иигэжэ баяр хүргэхэдэнь энеэбхилэн:

— Хэмнайшье иигэхэл байгаа, —гээ һэн.

Ажалай шэнэ үдэр эхилээ. Виктор Ястребов үтлөөнэй улаан шаргал наранай уулын саанаһаа бултайжа байхада комбайнаа хамта ажалладаг Леонид Разуваевта тушааба. Леонид жэл бүри Ястребовтай ажалладаг. Тэрэ хүдөө ажахын техникумэй гурбадахи курсда һурана. Таряашан энэ залуухан хүбүүндэ комбайнаа тушаажа байхадаа заабари хэлэнэ.

Виктор Ястребов эсэшэһэнээ һаял обёорон мэдэржэ, гэр тээшээ ошобо. Тэрэнэй урдаһаа бригадир Павел Григорьевич гаража:

— Виктор, бэрхэш. Мүнөө халаандаа 45 гектарай таряа сабшааш,—гэжэ хэлээд, гарыень шангаар адхаба.

Таряан далайн онгосын капитан бригадирай хэлээшые нойр дундаа хүсэд ойлгоогүйшье һаа, баяртайгаар энеэбхилбэ. Тэрэнэй энеэхэнь зүбтэй. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй жолоодоһон «корабль» һүниин харанхыда нэлэнхы таряан далайе һэтэ тамаржа гараа бшуу. Таряашан энеэбхилнэ. Тэрэнэй уралнууд «Поли сабшагдажа дүүрэә» гэжэ гүбэрбэ...

Г. РИНЧИНО.

Бэшүүр.

РОССИН УРАН ЗОХЁОЛШОД ЛЕНИНЭЙ ЕХЭ ОЙДО БЭЛДЭНЭ

...Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо ...Россин уран зураашадай гол зо...лоно гэжэ РСФСР-эй Уран зураа...олбооной правлениин секретарь ...ков энэ эмхиин пленумые августын ...хэдээ хэлэбэ.

...тская Россия» гэһэн дүрбэдэхи экспо...ян Москвада, Ленинградта, Улья...Краснодарта, Смоленскдэ, Петро...до, Курскда, Ставропольдо, Челя... Улаан-Үдэдэ нээгдэхээ байгаа зо...рбан выставкэ Россин уран зураа...ехэ отрядай зохёол бүтээлэй тоосоон

...Ленинэй түрэһэн нютаг — Ульянов...нээгдэхэ дурасхаалта барилганууд...ы эскизүүд ба проектнүүдые байг...һүүл тээшэ дүүргэлгэ эгээн харюу... зорилгонуудай нэгэн болоно. Эдэ ...уудта дурасхаалай центр, пионер...рдон, багшанарай институт, Улья...ай дурасхаалда зорюулагдаһан саад ...она.

...ун дээрэ Е. Белашова, С. Дудник ...), Ю. Боско (Волгоград), В. Мор... (Грозный), Ю. Титов болон бусад ..., Россин элдэб зононуудта нээг...н баярай выставкын бэлэдхэл тухай

(ТАСС).

СОЦИАЛИЗМЫН ХЭРЭГЭЙ ИЛАЛТА

ВАРШАВА. (ТАСС). Советскэ Союзай, Чехословакиин хүтэлбэрилэгшэдэй московско хэлсээнүүдэй үрэ дүнгые «Трибуна люду» газетэ «Шухала хэлсээн» гэжэ сэгнэнэ. Москвадахи хэлсээнүүдэй эсэстэ, «ЧССР-тэхи байдалые заһаруулха, Баруун Германиин ба Америкын һүйдхэлэй центрнүүдээр дэмжэгдэдэг хархис, социализмда харша этэгээдүүдэй хорото добтолгые эсэслэн зайсуулха, Варшавска договороор холбоотой социалис гүрэнүүдэй нэгэдэл ба харилсаае бэхижүүлхэ арга нүхэсэл хангагдаа» гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай орган редакционно статья доторoo тусхайлан тэмдэглэнэ.

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Совет-чехословак хэлсээнүүдэй үрэ дүн ба социалис оронуудай партийно-правительственна делегацинуудай Москвадахи уулзалга Монголой Арадай Республикын хэблэлэй, радиогой, телевиденииин гол темэ болонхой.

Чехословак арадай социалис туйлалтануудаа хамгаалгадань аха дүү оронуудай үзүүлһэн туһаламжа интернационализмын үнэнтэ бэелэл болоно, социализмын хэрэгтэ, эб найрамдалда туһа хүргэнэ гэжэ «Үнэн» газетэ онсолон тэмдэглэбэ.

БУДАПЕШТ. (ТАСС). «Непсабадшаг» газетэ «Хэн. ямар зорилгоор» гэһэн түрүү бэшэг туннхаглаа. Баруун оронуудай хархис номнолшод галзуу хашхаралдаа гаргана гэжэ энэнэй урда тээ бэшээ һэмди. Чехословакидахи контрреволюциин һүжэрэлгэдэ социалис табан оронэй һаад хэһэнһээ уламжалан, тэдэ номнолшод ехээр хоро шараа бусалһан хэбэр үзүүлнэ гэжэ тус газетэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

Гэхэ зуура энэ хашхаралдаанда зарим социалис оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дуугаа ниилүүлжэ байһаниинь, мүн урда тээнь шанга хёмороотой байһан шэглэлнүүдэй түлөөлэгшэдэй хушуу холбодог болоһониинь гайхаштай юм. Иигэжэ аашалалдахадаа, империалис номнолдо туһа хүргэнэбди гэжэ, мүн хитад маоистнуудай политическэ хорото балмад ябуулгануудтай нэгэ шэглэлдэ ороно бди гэжэ Югославиин хүтэлбэрилэгшэдэй шэбшэн бодохоор саг болоо. Эдэнэй үгэ хүүрнүүд Хитадай премьер-министр Чжоу Энь-лайн хархис хашхараагаар дэмжэгдэнэ.

РКП-гэй ЦК-гай генеральна секретарь, Румыниин Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ Н. Чаушеску һүүлэй үедэ хэлэһэн үгэнүүд доторoo Чехословакидахи түгшүүрилтэ байдалые «гадаадын сэрэгүүдээр эбдэгдэһэн» «амгалан ажалай» оршон байдал гэжэ харуулхые оролдоһон байна. Тиихэ зуураа энэ орондохи социалис байгуулалтые һандаажа болохоор түгшүүрилтэй байдалай хэдэн һара соо үргэлжэлжэ байһан тухай дуугай үнтэрөө.

ДАМАСК. (ТАСС). Москвадахи совет-чехословак хэлсээнүүдэй үрэ дүнгые Сириин олониитэ ехэ ханангяар угтаа.

„Космос-236", „Космос-237", „Космос-238" ниидхүүлэгдээ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-236» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1968 оной августын 27-до Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

* * *

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-237» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1968 оной августын 27-до Советскэ Союзһаа дэгдээгдэбэ.

* * *

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-238» гэжэ хэмэл одон 1968 оной августын 28-да Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

ПАРТИ, ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТУҺАЛАМЖАДА
СЭЛЭНГЫН АЙМАГАИ ХОНИШОДОЙ ХАРЮУ

1969 оной СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУДҺАА

Хони үсхэбэрилгөөр туйлаһан амжалтануудаа батадхажа, нооһо, хонинной мяха ехээр абадаг болохо гэһэн мүрысөөндэ оролсожо, Москвагай болон Ленинградай түрүү предприятинуудай жэшээгээр 5 жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэхэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтаха зорилгоор бидэнэр 1969 ондо иимэ социалис уялгануудые абанабди.

1970 оной январиин 1-дэ аймагай колхоз, совхозууд 210.000 хонитой, тэрэ тоодо 93.800 эхэ хонитой байха. Тельмамэй нэрэмжэтэ колхоз—29.000 (эхэ хонидынь 12.500), Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз—25.500 (11.000), XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз—28.000 (12.500), «Эрдэм» колхоз—23.500 (11.000), Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз—38.000 (17.500), Сэлэнгын совхоз—44.000 (20.500), Химнын совхоз—22.000 (8.800) хонитой болохо. Ерэхэ жэлдэ зуун хонин бүриһөө бүхы аймагаараа 85 хурьга түлжүүлхэ. Тэрэ тоодо Химнын совхоз—86, «Эрдэм», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд—85—85, Тельманэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд—83—83, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз, Сэлэнгын совхоз—80—80 хурьга түлжүүлхэ гэжэ шиидээ.

Хонишодой зарим бригаданууд бүри дээгүүр уялгануудые хараалаа. Зуун хонин бүриһөө зуун хурьга, хонин бүриһөө 3,1—4,4 килограмм нооһо хайшалха гэһэн уялга Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишод Б. Банзаракцаева, Б. Батуева, Р. Доржиев, Д. Дашиев, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой—М. Цыбенова, Д. Сампилов, Д. Романов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой — Ц. Бальчинова, «Эрдэм» колхозой—Г. Долгуров гэгшэдэй бригаданууд абаһан байна.

Хонин ажалай гол зорилго—хони үсхэбэрилгэ гэжэ бидэнэр тоолонобди. Тиимэһээ эхэ хонидоо һубайруулхагүйн тула бүхы хонидоо искусственна аргаар, богони болзорто үрэжүүлжэ дүүргэхэ зорилго урдаа табинабди. Мүн хонидой үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха юм.

Хонидой нооһо тургэнөөр, һайн шанартайгаар хайшалжа абахын тула ажахы бүхэндэ шэнэ, түрүү арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ.

Бидэ хонишод үбэлжэлгэдөө һайнаар бэлдэхын тула хэмжээнүүдые абаха, экономическа хүдэлмэри һайжаруулха, тоо бүридхэл, тоосоое гуримшуулжа, хонин ажалай продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха байнабди. Ерэхэ жэлдэ олон түл, ехэ нооһо абаха гэжэ шиидэһэн аймагай түрүү хонишодой эдэбхи үүсхэл дэмжэжэ, хонидой тоо олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонобди.

(Энэ уялга аймагай хонишодой зүблөөн дээрэ нэгэн дуугаар баталагдан абтаа).

РЕСПУБЛИКЫН ХОНИШОДОИ МУРЫСӨӨН ҮРГЭДЭГ ЛЭ!

Сэлэнгын аймагай эрхим хонишод: Б. Банзаракцаева — чемпион (дундахинь), Д-Н. ... (зүүн талын), М. Цыбенова (баруун талын).
Авторай ...

ШЭНЭ ЭРИЛТЭ, ШЭНЭ УЯЛГА

◆ Ерэхэ жэлэй эсэстэ 210 мянган хонитой, тэрэ тоодо 93.800 эхэ хонитой байха. ◆ Зуун хонин бүриһөө 85 хурьга түлжүүлхэ. ◆ Хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалха.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ — Буряад орон дотороо хони олоор үсхэбэрилдэг аймагуудай нэгэниинь болоно. Эндэ республикымнай хонин һүрэгэй 13 процентнь шахуу харууһалагдана. Саашадаа хонидойнь тоо бүри олошоржо, нооһо, хонинной мяха нилээд ехээр абтадаг болохоор хараалагданхай.

Аймагай ажахынуудта шадабаритай бэрхэ хонишод олон. Байгша ондо аймагай 5 хонишон зуун эхэ хонин бүриһөө зуу гаран хурьга түлжүүлээ. Зуун хонин бүриһөө 90 гаран хурьга томо болгогшодой тоо 12, зууһаа 85—89 хурьга 16 хонишодой бригада туйлаа.

Хонидой үүлтэр һайжаруулагдажа, хонишодой мэргэжэл шадабариин дээшэлжэ байһанай ашаар жэлһээ жэл бүри ехэ нооһон хайшалагдадаг боложо байнхай. Хэрбээ 1964 ондо аймагай ажахынуудай хонин бүриһөө 2,2 килограмм нооһон абтаһан байбал, энэ жэлдэ 2 килограмм 850 граммда хүргэгдөө. Тиигэжэ гүрэндэ нооһо худалдаха түсэб 116,4 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, түсэбһөө гадуур 975 центнер нооһон тушаагдаа.

Нооһо худалдаһанһаа ородог олзо доход һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада хоёр дахин дээшэлжэ, мүнөө 4 миллион түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али мал ажалһаа ородог олзын 60—70 процент болоно.

Теэд энээгээрээ һанаагаа амархаар бэшэ. «Буряад оронгой колхоз, совхозуудта хони үсхэбэрилхэдэнь туһалха тухай» гэһэн РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор аймаг дотор хонидой тоо олошоруулха, ашаг шэмэ ехээр абаха шэнэ зорилгонууд табигдаба.

Энэ жэлэй даб дээрэхи дүнгүүдые согсолжо, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй июлиин 30-най тогтоолой эрилтын ёһоор ерэхэ жэлдэ хэхэ, бүтээхэ зорилгонуудаа, социалис уялгануудаа тодорхойлхо хүсэлтэйгөөр һаяхан эндэ аймагай бүхы ахалагша хонишодой, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй зүблөөн болоо. Тэндэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. Б. Базаров элидхэл хэһэн байна.

— һүүлэй үедэ манай республикада хони олоор үсхэбэрилхэ хэрэгтэ парти, правительствамнай ехэ анхарал хандуулна, туһаламжа ехээр үзүүлнэ, — гээд нүхэр Базаров тэмдэглэбэ.—Энэ жэлдэ хонинной мяханай худалдан абтадаг сэнгэй дээшэлһэнэй ашаар аймагай ажахынууд 1 миллион түхэриг олзо нэмэжэ абаха юм.

Тиигэбэшье хони үсхэбэрилгэдэ олон дутагдалнууд ушарна. Үнгэрэгшэ жэлдэ XX партсъездын, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудһаа бэшэ ажахынууд хонидой тоо толгой олошоруулха түсэбөө дүүргээгүй үлэшоо. Олон хонид һубайрна, үхэл гарзада ороно. Нёдондо аяар 22 отарада зуун хонин бүриһөө 50-һаа үсөөн бэшэ хурьгад абтаһан, түлжүүлэгдэһэн байха юм. Байгша ондо 80 мянган хурьга томо болгохо гэһэн социалис уялгаяа аймагай ажахынууд 9800 толгойгоор дүүргээгүй үлэшоо. Зуун хонин бүриһөө 85 хурьга түлжүүлхэ гэһэн уялгаяа нэгэшье ажахы дүүргээгүй. Аймагай ажахынуудта 16 мянган эхэ хонин һубайраа, 7 мянган хурьган үхэл гарзада ороо.

Эдэ бүхы дутагдалнуудаа дары усадхажа, хони үсхэбэрилхэ гол шухала асуудалнуудые шадабаритайгаар шиидхэхэ тухай элидхэлшэ тогтоо. Илангаяа түрүүшынхеэ хурьгалха хонидой отарануудые шадабаритай бэрхэ хүнүүдтэ даалгаха, бусад отарануудта орбол 1,5 дахин ехэ, һайн шанартай үбһэ тэжээл үгэхэ, элитнэ, 1-дэхи классай түлгэнүүдые зуһагтань хурьгалуулха асуудалнуудые шиидхэхэ саг ерээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Энэ жэл аймагай ажахынуудта үбһэ тэжээл урдынхиһаа нилээд ехээр бэлэдхэгдэжэ байна. Хэрбээ нёдондо 120 мянган центнер үбһэн абтаһан байбал, энэ жэл 160 мянган центнертэ хүргэгдөө. Үнгэрһэн жэлдэ үбэлжэхэ хонин бүридэ 20 килограмм орооһо тарян хүртэһэн байбал, байгша ондо 50—60 килограмм эдюулхэ арга бии. Тиимэһээ эхэ хонидоо үбэл эртэ хурьгалуулхаар үрэжүүлхэ, намар эртэһээ тамир һулатай хонидтоо тарян талханай зүйл эдюулхэ тухай элидхэлшэ сутларатшадай анхарал татаа.

Хонишодой нэрэ хүндые дээрэ үргэхэ, тэдэниие материальна, моральна талаар урмашуулха асуудалда нүхэр Базаров тодорхойгоор тогтоо. Энэ талаар Тельманэй нэрэмжэтэ колхозойхидһоо жэшээ абамаар байна. Энэ колхозой правлени, партком 1969 ондо дэлгэрхэ мүрысөөндэ илажа гараһан, зуун хонин бүриһөө зуу гаран хурьга түлжүүлһэн хонишодой бригадада мотоцикл шан барюулхаар хараалаа. Мүн бусад түрүү һуури эзэлэгшэдтэ үнэтэ шагнал барюулагдаха юм.

ХОНИ үсхэбэрилгөөр табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ, 1969 ондо хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалха, зуун хонин бүриһөө 85 хурьга түлжүүлхэ зорилго аймагай хонишодой урда табигдаа.

Элидхэлэй һүүлээр олон хонишод үгэ хэлээ. Эгээн түрүүлэн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой суута хонишон, коммунист Бутыт Банзаракцаева трибунада гараа. Энэ хонишон түрүүшынхеэ түрэхэ зуһаг хонидые харууһалха зуураа, байгша ондо зуун хонин бүриһөө 103,2 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 5 килограмм 350 грамм нооһо хайшалһан байна. Урдахи арбаад жэлнүүдтэ тэрэ баһал хонин бүриһөө хурьга томо болгожо шадаһан.

Түрүү хонишон ямар аргаар иимэ амжалта туйланаб? Хурьгадаа бүхыдэнь январь һарада абажа дүүргээд, май һарада эхэһээнь һалгаадаг заншалтай. Тиигээд хонидоо һайнаар адуулжа, июлиин 25 хүрэтэр таргалуулжа шададаг. Энээхэн үедэ хонидоо үрэжүүлжэ захалаад, 25—30 үдэрэй туршада сүм дүүргэдэг гуримтай. Намар эртээнһээ хонидтоо тарян талханай зүйл үгэдэг, үбэлэйнгөө байра һайса дулаалдаг юм. Тиигээд январь һарада бүхы хурьгадаа абажа, дүрбэн һаратайдань 22—25 килограмм шэгнүүртэйгээр колхоздоо тушаадаг. Үбэлжөөндөө дүтэхэнэ зелёнко тарюулаад, тэрэнээ өөһэдынгөө хүсөөр хуряажа абадаг.

Түрүү хонишон ажалдаа урматай. Тэрэнэй һара бүриин салин хүлһэн дунда зэргээр 133 түхэриг болоно. Энэ жэлэй дүнгөөр Банзаракцаевада нэмэлтэ түлөөһэн 594 түхэриг мүнгөөр, 46 хурьган үгтэһэн байна. Энэ шан аймагай хонишодой зүблөөн дээрэ барюулагдаа.

Ерэхэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ, хонин бүриһөө адагынь 4,4 килограмм нооһо хайшалха уялга абанаб гэжэ Бутыт Банзаракцаева нүхэдэйнгөө урда мэдүүлээ.

Удаань Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой бэрхэ хонишон Дабацырен Ленхобоевто үгэ үгтөө. Энэ хонишондо баһал «хонин ажалай мастер» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэ зуун хонин бүриһөө зуун хурьга түлжүүлжэ, хонин бүхэнһөө 4,06 килограмм нооһо хайшалаа.

— Мүнөө хониднай тарганууд, туранхай муу нэгэшье мал байхагүй, —гээд хонишон мэдүүлбэ.—Хонидоо сентябриин эхеэр үрэжүүлжэ дүүргээд, хойто жэл зуун хонин бүриһөө 95—100 хурьга түлжүүлхэбди гэбэ.

Ерэхэ жэлдэ һанал шадалаа табижа, хонин бүриһөө хурьга томо болгохо, 3,4 килограмм нооһо тушааха байһан тухайгаа «Эрдэм» колхозой бэрхэ хонишон Гуро Долгуров мэдүүлээ.

— Совхозой бүхы мүнгэн олзо оршын 70 процентнь хонин ажалһаа ороно,—гэжэ Сэлэнгын совхозой директор Н. А. Мельников мэдүүлээ.—Саашадаа ажахынгаа энэ шухала һалбари хурданаар хүгжөөхын тула хонишодоор эгээн ажалша бэрхэ хүнүүдээ табиха хэрэгтэй гэбэ.

Нэгэ адли байратай, үбһэ тэжээлтэй байгаад, хоёр ондоогоор ажалладаг, тад ондоо дүнгүүдые туйладаг хонишодые жэшээжэ тэрэ харуулаа. Бэрхэ хонишон Валентина Романовагай хонин бүриһөө хурьга түлжүүлээд байхада, зэргэлээд ажалладаг хонишон Сергей Лубсанов 636 хонидһоо оройдоо 191 хурьга түлжүүлжэ, тус бүриинь 14 килограммтайгаар тушаагаа. Түрүүшүүлэй хонин бүриһөө 3 килограммһаа дээшэ нооһо хайшалжа байхада, нүгөөдүүлынь—1,9 килограмм абажа байдаг. Тиимэһээ нобшо муугаар хүдэлдэг хүнүүдые хонин ажалһаа сүлөөлхэ саг ерээ.

Аймагай колхоз, совхозуудта хонинной нооһо хиргаха зохид пунктнуудые түхеэржэ, шадабаритай бэрхэ хүнүүдые хайшашадаар табиха саг ерээ гээд нүхэр Мельников үргэлжэлүүлбэ. Манай совхозой механизатор нүхэр Вамбуев энэ жэл гансаараа сезон соо 1235 хони хиргажа, 3,5 тонно нооһо тушаагаа. Сагүргэлжэ хүдэлжэ байха иимэ хэдэн арбаад бэрхэ хайшашадтай байгаа һаа, нооһон һайн шанартайгаар абтаха һэн гэбэ.

Парти, правительствынгаа тогтоолдо, туһаламжада харюу болгон, совхозой хонишод ерэхэ жэлдэ 44 мянган хонидойнгоо тус бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалжа абаха байһан тухайгаа нүхэр Мельников хэлээ.

Зүблөөндэ хабаадагшад 1969 ондо аймагай хонишодой бэелүүлхэ социалис уялгануудые батлан абаа. (тэрэнь дээрэ толилогдобо).

ҺҮҮЛЭЭРНЬ түрүүшүүлдэ грамота, шан үгтөө. Хонин ажалаар түрүүлжэ гараһан Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Аймагай хонишодой мүрысөөндэ энэ жэлэй дүнгөөр 1-дэхи һуури Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Бутыт Гармажаповна Банзаракцаева эзэлжэ, Сэлэнгын аймагай чемпионой лентэ зүүжэ, хүндэлэлэй эгээн дээдэ индэр дээрэ гараа. Тэрээндэ КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамота, ВДНХ ошохо путевко үгтөө.

Хоёрдохи һуурида Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Дашинима Цыбикдоржиевич Аюшеев гаража, аймагай эрхим хонишон гэһэн алдар солотой болoжо, Хүндэлэлэй грамота, ВДНХ ошохо путевко абаа.

Гурбадахи һуури XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Мария Цыдыповна Цыбенова эзэлжэ, мүн лэ аймагай эрхим хонишон гэһэн алдартай болoжо, Хүндэлэлэй грамота, ВДНХ ошохо путевкодо хүртөө.

КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой шиидхэбэреэр 7 бэрхэ хонишодто «Сэлэнгын аймагай хонишон-мастер» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо. Иимэ зэргэдэ хүртэгшэд салин хүлһэн дээрээ 20 процент нэмэжэ абаха юм.

Тиигээд олон хонишодто Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ шан барюулагдаа. Һүүлээрнь концерт болоо, хүхэ ногоон зүлгэ дээрэ хонишод сэнгэһэн байна.

Б. ГЫЛЫКОВ,
манай тусхай корр.

В.И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ЛЕНИНИЗМ... КОММУНИСТНУУД... НАЙДАМТАЙ ЗЭБ...

БОЛГАРИИН РЕВОЛЮЦИОНЕРНҮҮДЭЙ ДУРДАЛГАНУУД

СОФИ. (АПН-эй корреспондент). Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Болгариин элитэ ехэ революционернүүдэй — Василь Коларов, Христо Кабакчиев, Георгий Кирков болон бусадай дурдалганууд дахяад хэблэгдэхэнь. БТА-гай Софидахи агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, суута ойдо зорюулагдаһан һонирхолтой шэнэ зүйлнүүд НРБ-дэ гарана. Болгариин марксис партиин хүтэлбэрилэгшэдтэй Ленин анха түрүүн 1910 ондо, II Интернационалай Копенгагендахи конгресс дээрэ уулзаһан юм гэжэ нэгэ статья соо хэлэгдэнэ. БКП-гэй үндэһэ табигша, хүтэлбэрилэгшэ Димитр Благоев түрүүтэй Болгариин делегаци тус конгресстэ хабаадалсаһан. Тэрэнэй дүтын соратнигууд Георгий Кирков, Христо Кабакчиев, Василь Коларов делегацида оролсоһон байгаа. Конгресс дээрэ Д. Благоев Г. В. Плехановтай танилсаһан, хожомынь тэрээнтэй олон жэлдэ бэшэг абалсаһан юм. Ленинэй дурадхалаар элдэб социал-демократическа партинуудай делегадууд-марксистнууд конгрессэй тусхайга заседанинуудай һүүлээр хани ёһоной зүблөө зарлаа һэн гэдэг. Энэнь элдэб оронуудай революционно марксистнуудай хоорондо нягта холбоо барисаа байгуулхын тула эмхидхэгдэһэн байгаа. Болгариин талаһаа энэ уулзалгада Благоев, Кирков байлсажа, Болгаридахи социалис хүдэлөөн тухай, Болгариин болон уласхоорондын оппортунизмда эсэргүү тэмсэл тухай асуудалаар Ленинтэй хөөрэлдөө. Тиихэдээ нягта холбоо барисаа байгуулха гэжэ хэлсэһэн юм.

Болгариин Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэдтэй Ленинэй хоёрдохи уулзалгань 1915 ондо, Циммервальдска конференци дээрэ болоһон. Тэрээндэ Василь Коларов ошоһон байгаа. Социал-шовинизмдэ, дайнда ямараар хандаха тухай элидхэл хэхэ гэжэ тэрээндэ дурадхагдаа һэн. Балканай нэгэдэхи, хоёрдохи дайнуудта, дэлхэйн нэгэдэхи дайнда эсэргүүсэн тэмсэһэн ехэ дүй дүршэлтэеэ тэндэ байлсагшадые Болгариин делегадай танилсуулаа һаань һайн һэн гэжэ Ленин хүсэһэн байха. «Минии хэлэхые Ленинэй ехэтэ һонирхон шагнажа байһыень ажаглааб», — гэжэ В. Коларов өөрынгөө дурдалганууд соо бэшэнэ. Балканын дайнуудай үедэ болоошо солдадуудай буһалгаан тухай элидхэл соо хэлэгдэһэн хубида онсо анхарал хандуулаа һэн гэнэ. «Намтай зэргэлжэ һуугаад намда бэшэһэн бэшэг соогоо: «Арми дотор, окопууд соо хүдэлмэри ябуулжа болохо гү, Та юун гэжэ һананабта?» гэжэ асууһан дээрэһээнь эмхидхэлэй энэ хубиин Лениниие али тухай ехээр һонирхуулһые ойлгохоор.

Агуухэ Октябриин социалис революциин илаһанай һүүлээр Болгариин партийна хүтэлбэрилэгшэд Ленинтэй ходо уулзадаг болоһон. Олонхи ушарта Коминтернын конгрессүүдэй үедэ уулзадаг байба. Москва ошохо удаан, аюултай замаар ябахынгаа урда тээ болгар делегадууд революциин агуухэ вождьтой уулзаха гэһэн захяа ЦК-һаа, Благоевһоо абадаг һэн. Ленин уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй талаар тэдэнэртэ айхабтар хүндэтэй байгаа. Партиин элитэ хүтэлбэрилэгшэд ами бэеэ гамнангүй ябажа, Москва, Лениндэ ошодог байһан.

1920 ондо, Коминтернын II конгрессто Г. Димитров, В. Коларов, Х. Кабакчиев болон бусадые ЦК эльгээгээ. Зүгөөр гансахан Христо Кабакчиев Москва хүрэжэ шадаһан юм. Ленин тэрээнтэй кабинет соогоо уулзаа һэн гэдэг. 1918 ондо болоһон Влазайн солдадуудай буһалгаанай ушар удха тухай түбхын түрүүн асууһан байгаа. Болгаридахи, Балкандахи коммунис хүдэлөөе, залуу Совет республикые дэмжэһэн БКП-гэй ябуулгые Ленин ех... һон юм. Болгарида х... радаг оршуулагдамал... онно номуудые Ленин... нирходог, магтадаг һэ... рэг Болгарида тон һай... лэгдэнэ, иимэ литера... тарааха гээшэ комм... шухалын шухала зор... жэ хэлэһэн байха.

Кабакчиевай асар... дые Ленин анхарал... хараһан, удхыень ма... гэдэг. «Ленинэй иимэ... хэнһөө, хани халуу... уулзаһаниинь намайе... гайхуулаа һэн,—гэжэ... бэшэнэ, — манай бол... ной агитационно ... табигдадаг иимэ анх... сэдьхэл доһолгоо». Бол... дэ һурахада хэр хүн... энэ уулзалгын үедэ ... һан юм гэдэг. Ород х... тэрхы хадань болгар ... түргэн һуража болохо ... бакчиев харюусаа. Ти... гар-ород словарь оло... гыт гэжэ гуйһан юм. ... Георгий Димитров Б... гай бэлэг болгон, б... цуз, француз-болгар сл... рюулаа.

Коминтернын II, III ... сууд дээрэ националь... шэнжэлхэ комиссида ... бакчиев хоёр һунгагда... хамта хүдэлмэрилһэн. ... амиды мэндэ байхада, ... нын генеральна секре... силь Коларовай һунга... мэдээжэ.

БКП-гэй хүтэлбэ... Ленинэй харилсаа ... үзэл сурталай талаар ... ушар уласхоорондын ... хүдэлөөнэй революцион... до, бодото хэрэгтэ Лени... шевигүүдэй оруулһан ... туһатай бүхы юумые ... абалгадань БКП-дэ, ... коммунистнуудта туһал...

Ангел ...
Болгариин пу...
(АПН-БТА).
Софи.

БЭЕ БЭЕДЭЭ ТУҺАЛАЛСАН

Бургалтайн «Мир» колхоздо Дулма-Сурун Цыденова эрхим һаалишадай нэгэн гэжэ сууда гаранхай юм. Зүри залуухан басаган ябахадань эсэгэнь мал адуулагшаар ажалладаг байгаа. Түрэлхидэйнгөө ажалша замаар Дулма-Сурунше ошоһон байна. Һаалишанаар хүдэлжэ эхилһээр мүнөө 20 гаран жэл болобо. Хэды хэмжээнэй һү һааһаниинь, хэды олон тугал абажа түлжүүлһэниинь тооложо гаргаха бэрхэтэй. Зүгөөр нүхэр Цыденова эдэ үнгэрһэн жэлнүүдтэ хододоо түрүү һаалишадай зэргэдэ ябалсажа байна бшуу. Тэрэнэй фото-зураг колхозой түрүү хүнүүдэй самбар шэмэглэнэ.

Гансахан үнгэрһэн һарын дүн абажа харабал иимэ байна: даабариһаа гадуур 19 центнер һү даажа байһан үнеэдһээн һааба. Нэгэ үнеэн дээрэ абажа үзэбэл, 363 килограмм һааһан байна. Энэнь колхоздоо эгээл һайн амжалта болоно.

Гадна Дулма-Сурун өөрынгөө мүр хараад лэ ябадаг бэшэ юм. Сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө арга шадалаараа туһалдаг, тэдэнэртэйгээ дүй дүршэлөө андалдадаг юм. Тиигэжэ эгэшэ нүхэрэйнгөө туһаламжаар залуу һаалишад Долгор-Сурун Бунеева, Екатерина Мухолэоева, Дыжит Бадмаева гэгшэд мүн лэ амжалта туйлана.

В. БАШАРОВ.

ЗҮБЛӨӨН ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Августын 26-най үдэр Улаан-Үдэ хотын Союзуудай байшан соо облпрофсовет, ВЛКСМ-эй обком зүблөө үнгэргэбэ. Һургуулиин һурагшадай, эдир пионернүүдэй зунайнгаа амаралтын үедэ лагерьнүүдтэ хэр зэргэ амарһан, энэ хэрэгтэ бии байһан дутагдалнууд, мүн саашанхи зорилгонууд тухай зүблөөндэ хабаадагшад дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэбэд.

Эндэ облпрофсоведэй инструктор В. К. Гаврилова элидхэл хэһэн байна. Удаань элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Р. Гармаев, авиационно заводой «Дружба» гэжэ пионернүүдэй лагериин ахалагша пионервожата Субботина, «Зенит», лагериин начальник Е. Ф. Назарова, «Рассвет» лагериин начальник Егоров, хүмүүжүүлэгшэ А. И. Распопова, «Солнечная» лагериин начальник Пирогов, «Орлёнок» лагериин начальник А. К. Лазарева, «Салют» лагериин хүмүүжүүлэгшэ Рогомирова, облпрофсоведэй харюусалгата секретарь Д. Ц. Ринчино болон бусад хабаадаба.

Эндэ хабаадагшад хэлсэһэн асуудалаараа тусхай тогтоол батлан абаа.

Комсомол басаган... лина Борисова ... Үдын оёдолой фаб... хүдэлнэ, мүнөө ... 11-дэхи класста һ... юм. Табан жэлэй ... болзорһоо урид ... оной ноябриин 7 бо... дүүргэхэ гэжэ фаб... хүдэлмэришэд, алба... шадай дунда дэлг... социалис мүрысөөн... лина Борисова оро... халаан бүриингөө ... ри 110—115 процен... рэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... на Борисова.

А. МАНТАЕВАЙ фо...

АРАДАЙ БАГША—АЛДАРТАЙ

БЭРХЭШЬЕ, СУУТАЙШЬЕ ХҮН ДАА

..хэ юумэ мэдэхэ, гоёор хөө... шадахаһаа гадна, өөрынгөө ...шьеб даа таагдашагүй бэ...гээ хүсөөр хүниие ураг...ь татан урмашуулдаг, сэдь... һанааень тэгшэлэн заһадаг, ...г бадаруулдаг, ухаан дээ...ь ухаа нэмээдэг хүнүүдые ...ар гэжэ хүндэлэн нэрлэдэг... Тэдэниие шабинарынь һүүл..., хожомшье болоһон хойно һа...алдажа, дууряажа, үнэн зү...нөө дурлажа ябадаг ха юм.

Улаан-Үдын нэгэдэхи һур...ульние 40-өөд, 50-аад онуудта ...гэжэ гараашад хамаһаа ...р домоглон хөөрэлдэхэ юумэ... Юуб гэхэдэ, тэдэнэр сууга ...аренкын шаби Иван Петро... Арскида багшалуулһан бай... бшуу. Тэрэниие бүхы һураг...ынь мүнөөшье омог баяртай...р дурдадаг.

Эгээл иимэ суутай багша—...онид Григорьевич Пастернак ...ай хөөрэхэ хүсэлэнтэйб. Тэ...дэ олохон хүдэлмэришэд, ин...нернүүд, журналистнууд, баг...ар, геологууд, эрдэмэй кан...ддууд заалгажа тараһан, бү...ы мэдэн соо мартагдашагүй һайн ...айхан дурасхаалта юумэнүүдые ...жо абаһан байдаг.

Аар дүшэ гаран жэлэй тур...ада Леонид Григорьевичой ...ралгүйхэн, урин зөөлэхэн ...өөн класс, аудиторинууд соо ...стоһоор. Тэрэ ямар нэгэн ...хамшаг үлгэршэн, хамагые ...гоһон эрдэмтэн мэтээр заажа ...ха юм. Зузаан портфелиинь ...ол ном, альбом, зурагуудаар ...рэн ябадаг. Энэнь ямар нэгэн ...дитэ абдар мэтэ.

Нүхэр Пастернагай хөөрөөе ...рагша, студентшье, хүдэлмэ...шэн болон алба хаагшашье ал... һонирхон шагнадаг. Багшын ...ээл бүхэн угаа һонирхолтой...ор, ямар нэгэн хүхюу согтой ...дэлмэри мэтээр үнгэрдэг. Юун...дэб гэхэдэ, тэндэ үхибүүд урид багсаан тухайлһан материалаараа хүлеэгдээгүй һонин, гүнзэгы шэнэ харюунуудые оложо абана бшуу. «Ойлгогдосогүй балар юумые тон эли тодоор аад лэ, гүнзэгы һониноор ойлгуулжа, Леонид Григорьевич бидэниие баясуулдаг һэн»,—гэжэ журналист Владимир Бараев омогорхон дурдана.

Тэрэшэлэн инженер барилгашан Вадим Брянский, технологическа институдай математикын багша Раиса Захарова багшаяа магтажа ханадаггүй юм. «Тэрэ заалгаяа учебнигээр нэгэтэшье хизаарладаггүй һэн... Һургуулиин программа гэшэ эрдэм наукын зүргэ харгы руу хэһэн түрүүшын алхам гээшэ. Өөһэдынтнай оролдожо, нэмээжэ олоһон эрдэм мэдэсэ эгээл ехэ баялит. Мүн хэшээлэйнгээ үедэ ухаан бодолыемнай түйлгүүлжэ. һургадаг һэн. Шагнаад, уншаад сээжэлдэхэһээ гадна, үзэһэн материал тухайдаа наринаар шэбшэн бодожо үзэхыемнай, ухаагаа гүйлгэн хүдэлхыемнай багша баалхадаг һэн»,—гэжэ тэдэнэр домоглолог.

Леонид Григорьевич үхибүүн бүхэнэй бэлиг шадабари, арга боломжые тоб байса тодорхойлдог. Класс доторой бүхы үхибүүдые адлихануудгэжэ тэрэ хэзээдэшье тоолодоггүй. Заримуудта ехээр оролдоһоной түлөө, бэшэндэ хёрхо һонор байһанайнь түлөө гү,—юрэдөөл үхибүүн бүхэнэй арга хаба бүхэниие анхаралдаа абажа, тон лэ таарууhан, урмашуулмаар сэгнэлтэнүүдые олдожо табидаг гуримтай. Бусадай, жэшээнь, айхабтар бэрхэ дорюунаар харюусахадань «таба» тэмлэг табяашье һаа, хэрбээ учебнигһээ сааша «гаража» шадаагүй һаань, урмаа хухарангяар, абяа шэмээгүйхэнөөр һуулгажархиха. Тиихэдэнь үхибүүн хэды бэрхэ һурадагшье һаа, угаа ехээр аягүйрхэжэ, библиотекэ руу гүйхэ баатай болодог лэ.

Леонид Григорьевич зон нүхэдэйнгөө, һурагшадайнгаа дунда айхабтар хүндэтэй. Тэрээнэй мэдэхэ шадахагүй юумэн гэжэ үгы. Энээгээрнь бүхы шабинарынь омогорходог. Үгүүлэлэйнь аялга, бэе, гарайнь хүдэлсэ бүхэниие хүндэлэн ажагладаг. Багша өөрөө үхибүүдтэ гансал эрид шанга эрилтэ табидагаараа бэшэ, мүн тэдэндээ хододоо һайн һайханиие хүсэдэг, ехэ этигэл найдабари үзүүлдэг, оролдолго гаргадаг байһаараа тон суутай боложо шадаа.

Леонид Григорьевич миин лэ юрэнхы шашаг һургаал хэлэхэ, хубхай хооһоор зэмэлхэ, «гашай» табиха дурагүй юм. Гурим сахил тухай ойлгуулха гээ һаа, ямаршьеб даа нэгэ өөрын оногдосогүй орёо оньһон арга хэрэглэдэг, өөрынгөө зан заншалаар гайхалтай тодо жэшээ харуулдаг. Тиихэдэнь үхибүүд бэеэ ехэ нарин нягтаар абажа ябадаг.

«Эдиршүүлые урмашуулха бэлоходоо Леонид Григорьевич һанагдаагүй ехэ шадабари харуулдаг һэн»,—гэжэ геолог Николай Орехов дэмы хэлээгүй. «Бүдүүлиг зан абаритай үхибүүндэ багшамнай һөөл ондоохон, дүмүү уринаар хандагша һэн. Тиихэдэнь бидэнэр гайхалдадаг һэмди. Харин удангүй тэрэ «арбанай адаг» болоһон үхибүүмнай эрхим һайнаар һуража, бэеэ сэхэ сэбэрээр абажа эхилдэг һэн. Иимэ ушарта бахархажа, баярлажа захалагша бэлэйбди»,—гэжэ дурсагдаһан геолог тодорхойлно.

Нүхэр Пастернак һурагша бүхэнэй сэдьхэлэй утаһые ямаршьеб даа нэгэ гайхамшаг аргаар дайран хүдэлгэжэ, бүхы байгаалиинь хараа байса хубилгадаг. Тэрэ нюур хараха ябадал нэгэтэшье гаргадаггүй. Зарим һүбэлгэн бэрхэшүүлдэ үлэмжэ дуратайшье һаа, энээнээ хэндэшье мэдүүлдэггүй. Тэрээнтэй уулзаха, хөөрэлдэхэ гээ һаа, үхибүүн бүхэн аргагүй наринаар бэлдэжэ, «бэеэ шэмхэлжэ» ородог һэн. Тиигээд бүгэдын нюдэн дээрэ һайн харюу абаа һаа гү, али магтуулаа һаа юунһээшье үлүү дэгүүр сэгнэдэг бэлэй.

Леонид Григорьевич хүн бүхэниие хүндэлдэг зантай. Һурагша бүхэн тэрээнтэй нүхэсэхэ аргатай. Энэнь эдиршүүлые угаа ехээр урмашуулдаг. Али нэгэн хүнэй үгөөр Леонид Григорьевич үхибүү сэгнэдэггүй, харин өөрөө ехэтэ оролдожо, хамаг «түлхюурнүүдые» таарууляжа, үхибүүнэй доторой бүхы байгаалиие тайлбарилдаг.

Шабинарынь — геологууд Леонид Камиссаров, Виктор Ананин, самолёт бүтээгшэ Яков Похосоев, экономист Спиридон Могордоев, радиожурналист Владимир Митыпов болон бусад багшаяа элитэ уран зохёолшо Самуил Маршагтай жэшэн хөөрэлдэдэг. «Теэд үнэншөөгүй һаа зурагыньшье харыт даа. Үхибүүдтэ хандалгаараа, уран бэлигээрээ угаа адли бэшэ аал? «Маршак», «Пастернак» гэхэдэ, нэрэнүүдыньшье түһөөтэйнүүд ха юм»,—гэжэ тэдэнэр омогорходог.

Леонид Григорьевич багшанарай училищида заахадаа студентнэр тушаа хэды ехэ анхарал гаргадаг һэн бэ! Тэдэ бүхэнэй түрэһэн үдэрэйньшье тохёолдоходо амаршалхаяа мартахагүй. Жэшээнь, Борис Ицкович, Вера Ерохина гэгшэдэй училищаяа дүүргэхынь урда тээ тэдэнэй институтда орохынь тула айхабтар ехэ туһа хүргөө һэн, олохон заабари хөөрэлдөөнүүдые, нэмэлтэ хэшээлнүүдые үнгэргөө һэн. Мүнөө тэрэ Борис гэдэг Москвагай университедэй географическа факультедтэ һуралсана. Иигэжэ багшань шабинартаа туһалха сагай тохёолдобол туһалаадхидаг.

Нүхэр Пастернак гушаадшье онуудта иимэ ябаа, мүнөөшье иимэ зандаа.

Энэ — ажабайдалай үнэхөөр арюун һайхан зам. Энэ хадаа өөрын ехэ зориг бэлигэй, шабинарта үзүүлһэн ехэ этигэл найдабариин аша туһаар түйлагдаа. «Һайн нүхэд гээшэ тиимэшье химдаханаар олдодоггүй»,—гэжэ багшын олон нүхэдые, шүтэнги шабинарые харахадаа С. Маршагай хэлэһые һананабди.

Багшын эрдэм гээшэ орёо хүндэ хэрэг мүн. Тэрэниие шудалха үедэ олохон бэрхэшээлнүүд тохёолдодог. Өөрынгөө ухаан бэлиг, шадабари, үзэл бодол, соёл культура бүхэниие томо, жэжэшье үйлэ хэрэгүүд дээрэ шалгажа туршаха ушарнууд гаража ерэдэг. Багшын эрдэм шудалха гээ һаа, тэрээндэ бүхы хүсэ шадалаа, бүхы һанал бодолоо дууһан сүм зорюулха хэрэгтэй гээшэ ха. Эгээл иимээр үнгэрһэн дүшэ гаран жэлэй турша дотор Леонид Григорьевич шэн баатарлигаар ябажа гараа, шудалха эрдэмээ хүсэд дүүрэнээр шудалаа.

Тэрээнэй сэбэр һайхан зан заншал, сэсэн һүбэлгэн ухаан бодол, коммунис гүнзэгы үзэл суртал, эрдэм мэдэсэ бүхы шабинар дээрэнь эли тодоор харагдажа байнал. Хүдэлмэришэд, геологууд, багшанар, эрдэмэй кандидадууд, журналистнууд.. — бултааран лэ Леонид Григорьевичой оролдолгын гэршэ болоно.

О. МЕРКУЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Г. Пастернак.

Толилогдоогүй

бэшэгэй мүрөөр

«ШЭНЖЭЛЭЛ ХЭРЭГТЭЙ»

Уншагшын иимэ гаршагтай бэшэг Ахын аймагһаа абтаһан байна. Тэрэ бэшэг дотор Ахын аймагай «Малшан» газетэ шүүмжэлэгдэһэн юм. «Һонирхожо уншаха юумэн тон хомор..., техническэ талаар ехэ һула..., шэнжэ дурсэнь бирагүй» гэжэ тэрэ бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

Гадна тус газетэ нютагай байдалда анхаралаа һулаар хандуулна, колхозуудай экономическа хүгжэлтые ёһоор харуулнагүй, мал ажал һайжаруулха талаар гол шухала асуудалнууд тухай удха һайнтай материалнуудые гарганагүй гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Мүн тэрэшэлэн тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай мүртэй юумэн толилогдоногүй гэһэн байна. Бусадшье олон дутагдалнууд тушаа тэндэ хэлэгдэһэн байгаа.

Энэ бэшэгые шалгажа, тусхай хэмжээ абахыень КПСС-эй Ахын райкомдо манай редакци хандаһан юм.

«Шэнжэлэл хэрэгтэй» гэһэн бэшэг аймагай «Малшан» газетын редакциин коллективэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ, бэшэг соо хэлэгдэһэн дутуу дундануудые усадхаха хэмжээ ябуулганууд абтаа» гэжэ КПСС-эй райком мэдээсэнэ гэһэн партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр М. Ц. Гармаевай гар табилгатай бэшэг редакци абаба.

Теэд ямар хэмжээнүүдые абаа юм гэжэ энэ харюу соохоо мэдэжэ абахань бэрхэтэй байна. Газетын редакциин хангалтагүйгөөр хүдэлдэгые мэдэрһэн хадаа партиин райком энэ асуудалые бюро дээрээ зүбшэбэлынь һайн һэн гэжэ һананабди.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

Советскэ Союзай туһаламжаар Болгарнда промышленна 90 гаран томо предприяти баригданхай. Мүнөө 60 гаран предприяти баригдажа байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай техническэ туһаламжатайгаар баригдажа байһан «Медет» гэжэ комбинат. БТА—ТАСС-ай фото.

ВЫСТАВНЭНҮҮД, УУЛЗАЛГАНУУД...

СОФИ. (АПН). Болгари 81 гүрэнтэй соёлой харилсаатай юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ илангаяа эрдэм, техникын, искусство болон ингэээрэлэй талаар харилсаа холбоон улам үргэдөө. Үнгэрэгшэ жэл элдэб оронуудта Болгариин эмхидхэһэн уран зурагай 19 выставкэ амжалтатайгаар үнгэрөө. Хилын саанахи уран зураашад өнэ республикада нээгдэһэн 24 харалга-выставкэдэ бүтээлнүүдээ табяа. Болгариин артистнар улас хоорондын 16 конкурсдо хабаадажа, нэгэдэхи хэдэн шанда хүртэнхэй.

Баруун Европын, Азиин, Латиин Американ, Африкын 21 гүрэндэ бии болгогдоһон бүлгэмүүд Болгаритай соёлой харилсаагаа улам үргэдхэхын тула ехэ юумэ хэнэ. Совет-болгар хани барисаанай бүлгэм илангаяа аша үрэтэйгөөр хүдэлнэ. Тус бүлгэм СССР-эй томо томо городуудта 18 филиалтай.

АРАДАЙ УРАН ЗУРААШАД

ХАНОЙ. (АПН-эй корр.). США-гай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй тэмдэгтэй, буудагдан унагаагдаһан самолёдой түгдэрхэйнүүд плакат дээрэ зураатай. Саананьгар гараа барилсаһан, автомадуудтай хоёр вьетнамец. Илакадай автор Дык Фонг уран зураашын мэргэжэлтэй бэшэ, Ханойн хүдэлмэришэн юм. ДРВ-гэй ниислэлэй олохон хүдэлмэришэд ойрохон зуура амарха үедөө уралан зурадаг гуримтай.

Һүүлэй үедэ Ханойн уран зурагта дуратайшуулай бэлиг шадабаринь нилээд дээшэлээ. Тэдэнэрэй дуратай жанр гэбэл: үйлэдбэридэ, ажаһуудалда үзэгдэжэ байгаа шэнэ юумые харуулһан зураглал, каррикатуранууд, шог шаржнууд болоно. Гэбэшье американ ээрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү арад түмэнэй баатарлиг тэмсэл эдэ уран зураашадай гол темэнь байһаар.

Мүнөө Ханойн предприятинуудта уран бэлигтэнэй 30 кружок, зурагта дуратайшуулай хэдэн студи нээгдэнхэй. Олон хүдэлмэришэд уран зурагай дээдэ училищида заочноор һурана.

42 МЯНГАН ШЭНЭ СТУДЕНТ

ВАРШАВА. (АПН- Интерпресс). Мүнөө жэл Польшын дээдэ һургуулинуудта 42 мянган хүн абтаха. Һүүлэй үедэ залуушуул уран һайханай дээдэ һургуулинуудта һураха илангаяа дуратай болонхой. Уран зурагай искусствын институдуудай 305 һууридахоёр мянга шахуу, театрай институдуудай 57 һууридa 550 мэдүүлгэ ороһон байна. Уран зурагай, графикын факультедүүдтэ орохо дуратайшуул илангаяа олон. Эндэхи 84 һууридa 950 хүн мэдүүлгэ барая.

Университедүүдтэ һурахые хүсэгшэдэй олониинь археологи, этнографи, астрономи, искусствын түүхэ, биологи шудалха дуратай.

ГДР-эйхид ГОРКИДО ЕХЭ ДУРАТАЙ

БЕРЛИН. (АПН-эй корр.). Горькиин, Маяковскиин, Шолоховой, Симоновэй, Чурковой ба бусад совет уран зохёолшодой, поэдүүдэй зохёолнууд ГДР-тэ улам хүндэтэй, суутай болoжо байнхай. Илангаяа А. М. Горькиин романууд, зүжэгүүд, туужа домогууд болон рассказууд олоор хэблэгдэн гарана. Жэшээнь, гансал «Ауфбауферлаг» гэжэ хэблэл Горькиин зохёолнуудые 1,2 миллион хэһэгээр барлан гаргаа.

АЙМАГУУДТА ҮРГЭН ЭКРАН БИИ БОЛОО

УЛААН-БААТАР. (АПН-эй корр.). Монгол ороной хүдөө нютагуудтахи соёлой гуламтануудай барилга үргэн далайсатайгаар ябажа байна. Мүнөө эндэхи тосхонуудта соёлой 200 ордон, 300 клуб, 1400 шахуу улаан булан, уншалгын 400 гаран таһалга; 500 шахуу кинотеатр, тогтомол, нүүдэл кино-түхеэрэлгэ эмхидхэгдэнхэй. Тосхонуудай олонхидонь тогтомол кино-түхеэрэлгэнүүд бии. Хээрын бригадануудта нүүдэл кино-түхеэрэлгэнүүд абаашагдадаг. Республикын дүрбэн аймагта үргэн экрантай кинотеатрнууд нээгдээ.

Һаяхан Варшавада Польшын уран зураашадай бүтээлнүүдэй выставкэ үнгэргэгдөө. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уран зурааша Генрих Барановский өөрынгөө зурагай дэргэдэ.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

ОЧЕРК

БАЯН ТАЛЫН БААТАР ХҮБҮҮН

МАНАЙ ХҮРШЭНЭРТЭ

Агын буряад национальна округой Могойтын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз Шэтын областиин түрүү ажахынуудай нэгэн юм.

Энэ колхоз 51678 гектар газартай. Сабшаланиинь 5731, бэлшээринь 21086, тариалангынь 10323 гектар болодог.

Колхоз 50000 гаран хонитой, 2800 гаран эбэртэ бодо малтай, жэлдээ 250 машина заһабарилжа шадаха мастерскойтой, бүхы автомашинаяа хангадаг 2 ехэ гаражтай, хони түрүүлдэг 42 кошара, 350 үнеэнэй 3 фермэтэй.

Колхозой зөөреэр баригдаһан 400 хүнэй һууха залтай соёлой ордон бии. Тэрээн сооньмүн библиотекэ, хүгжэмэй һургуули, соёлой хүдэлмэри ябуулха кабинет байха. Һургуулиин 3 дабхар байшан спортзалтай, интернадтай, колхоздо 100 һууритай хүүгэдэй саад, больничнa городок, аптекэ, хүдөөгэй универмаг, гостиница, 75 хүнэй һууха кинозалтай, столовотой полевой стан, нютагай музей саг үргэлжэ хүдэлжэ байдаг.

Тус колхозой хүтэлбэрилэгшэ тухай энэ очерк дотор хэлэгдэнэ.

...лынхид үглөөнэй үүр хя...лха байхада, хүл дээрээ үни ...һон ябадаг. Теэд энэ үедэ ...эртэшэ түрүүлэгшын «гази...» һаяхан хадагдаһан тариaнай ...ли гү, али сомоотой һүринүүд ...гүйжэ ябахые хаража бо... юм. Зунай халуун наранда... үбэлэй хүйтэн жабартайда... түрүүлэгшэ хододоо ажалша... дунда... Тэрэниие үдын эдеэ... үедэ гү, али үдэшэлэн, ажа... һуулээршье, тэндэ харахат.

Социалис Ажалай Герой Баль...има Мажиевич Мажиев ехэ ...ын хүн юм. Тэрэ таби наһаяа ...абашье, машинынгаа жолоодо ...о һ...аг зантай, тэрээн шэн ...бэрхээр 30 гаран жэл мүн ...колхозоо хүтэлбэрилжэ ябана. ...газараа һайн мэдэхэ хадаа тэ...гэнхидээ фермэ отаранууд, ...евой стануул, хүдөөдэ ябаһан ...малнай тээшэ тэмгэ, сэ...үйлгэшэдэг. Ямар нэгэн ...н саанаһаа тэрэнэй гэнтэ га...ха ерэшэдэг хала хара-шэбэ...нэ түрүүлэгшэеэ хододоо хажуудань байһан шэнгеэр мэдэрдэг. Энээхэн холбоогоо таһалхагүй гэжэ Бальжинима Мажиевичшье оролдодог юм.

— Заримдаа хоёр гурбан үдэрэй туршада малшадтаяа уулзангүй үнгэршоо һаа, һохор мэтэ болошодогби. Боожо алдагдаһан байха, ойлгогдохогүй юумэд олошоршохо, тиихэдэнь суглаа татаһаа абан болоод, нэгэ асуудал элиүүлхэш, хайран сагаа хаяхаш даа, хүнүүдыешье ажалhаа һаатуулхаш. Илангаяа үглөөдэр юу хэхэшни ойлгогдохоёо болёодхихо...—гэжэ нэгэтэ тэрэнэй хөөрэжэ байһые һананаб.

Тэрэнэй эдэ үгэнүүд соо Бальжинима Мажиевичэй хүтэлбэрилхы түхэл маягай гол шэнжэ харагдана гэжэ һананаб. Имагтал ажалшадтаяа нягта холбоотой ябадаг дээрэһээл тэрэ хүн зондо зүб заабари үгэдэг. ажалайнгаа һудаһа алдадаггүй, үглөөдэрэйнгөө зорилгые элеэр харадаг хаш. Илангаяа хүн зоной һанамжа дуралхал дэмжэдэг. тэдэнтэй зүбшэжэ үзөөд, ямар нэгэн шиидхэбэри абадаг дээрэһээл тэрэ хара-шэбэрэйхидтэеэ хамта түрэл колхозоо Шэтын областиин түрүү ажахы болгожо шадаа юм.

Энэ хүн тухай хөөрэхэдөө, тэрэнэй залуугай үе саг тухай дурдангүй гаража болохоор бэшэ байна.

Үшөө арбан наймaтай болоогүй ябахадаа, тэрэ түрэл колхозоо толгойлһон юм. Зүгөөр хуулиин наһа гүйсөөгүйш гээд, колхозой түрүүлэгшээр тэрэниие Могойтын аймгүйсэдком баталбагүй.

— Яаха болоно гээшэбиб?—гэжэ тэрэ ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр Догдомэдэ гайхангяар хандаба.

— Юу гайхаа хүмши,—гэжэ тэрэнь харюусаа һэн ха.—Энээнһээ урдынхи шэнгеэр хүдэлжэ байгыш!

Бальжинима хүдэлжэл байгаа. Тэрэниие юундэ колхозой түрүүлэгшэ зандаа байнабши гэжэ үнөөхи аймагайхидынь асуугаашьегүй һэн. Юундэб гэхэдэ, залуу хүбүүн ажал ударидахадаа бэрхэ, хүн зоноор үгэеэ ойлголсоходоо түргэн байгаа бшуу. Тиигээдшье энэ залуу комсомол хүбүүнһээ ондоо, түрүүлэгшэ боломоор хүниие Хара-Шэбэртэ олохонь бэрхэтэй һэн. Уданшьегүй Мажиев арбан найман наһа гүйсэжэ, аймгүйсэдкомой баталһан шиидхэбэри тухай доохонуур хэлсэдэг нютагайхидшье ехэл баярлаһан юм гэдэг.

Мүнөө Кировэй нэрэмжэтэ колхоз область дотор хүдөө ажахын дүй дүршэл шудалха гуламта болонхой. Эндэ районно, окружной, областной, республиканска семинарнууд, түрүүшүүлэй суглаанууд, зүблөөнүүд үнгэргэгдэдэг. Тиимэ нэгэ зүблөөн дээрэ нэгэ хүнэй: «Хара-Шэбэр хонидойнгоол өлоор урда гараа юм байнал дээ!»—гэхые дуулаад, Бальжинима Мажиевичай сухалдаһые мартагшагүйб.

— Эдэ үгэнүүдые хэлэгшэ хүн, зарим городойхидой һүн гээшэ гансал магазинһаа юм гэдэгтэл, ахир бодолтой, охорхон харасатайгаа харуулжархибал!—гэһые һананаб. Тиигээд тэрэ нэгэ бага намдууханаар, — хони үдхэжэ манай колхоз суутай болоо бэшэ юмэл даа. Ажалша бэрхэ колхозниигуудайнгаа хүсөөр урда ороо гээшэбди. Үбэлые үбэл гэнгүй, зуниие зун гэнгүй ажалладаг баатарнуудтайбди. Тэдэнэрнай ниитынгээ малые бэеэ гамнангүй харууһалдаг, тариа ургуулдаг, тэжээл бэлэдхэдэг!..

Эдээхэн үгэнүүдые хэлэхэдээ, Бальжинима Мажиевич мүн мэргэжэлтэдээ дурдаа һэн. Тэдэнь 17 хүн юм. Бултадаа дээдэ һургуулитай. Амжалтамнай колхоздо суг хамта ажаллaдаг буряад, ород, украин, татар, башкир яһатанай эбтэй эетэй бүлын аша гэжэ тэмдэглээ һэн.

Энэ ажалша малша нютагай түрүүшүүлдэ тусгаар анхарал хандуулагдадаг. Жэшээ болгон, үнинэй хонишон Эрдыни Тагаров тухай хэлэхэ дуран хүрэнэ.

Хониной һүндэ эдеэшүүлһэн гашуун гэгшын хүри улаан сайгаа һорон, хөөрэжэ һуухыень зуһаланда ерээд лэ байха үедэнь хаража болохо. Намарай, үбэлэй, хабарай сагта дулаахан һэеы гэртээ энэ хонишон ородог юм гү даа, али үгы гү гэжэ һанахат. Тэрэ түрүүлэгшэдээл адли саг үргэлжэ хүл дээрээ ябаха. Намартаа һаань, хотон соогоо хохироо тараажа дулаалжа ябаха, үдэртөө тэрэ адуулгадаа. Бэлшээриеэ табан хурган мэтэ мэдэхэ болошоһон тула хонидоо намарай сагта нилээд тарталуулжа шададаг. Үбэлдөө һайн адуулаад лэ хабар түрүүлхэдээ 100 эхэ хонин бүриһөө 100 гаран хурьга түлжүүлдэг, зундаа хонин бүриһөө 3, 4, 5 кг. хүрэтэр нооһо хайшалдаг.

Би нэгэтэ Бальжинима Мажиевичай энэ хонишонтой хөөрэлдэжэ байхые шагнаа һэм. Дайнай һүүлэй хатуу жэлнүүдэй нэгэ үбэл Тагаров Ага һуурин суглаанда ошохо болоод, хүдэһэн үмдэнһөө бэшэ юумэгүй байгаа һэн ха. Тиихэдэнь түрүүлэгшэ өөрынхеэ тайлажа үгөөд, хонишоной һарьмайтай үлэһэнөө һанан энеэхэ юм. Мүнөө тэдэнэр центртэхи шэнэ гэртээ Тагарай ямарнууд үнэтэ бараа табиха тухай хөөрэлдэхэ юм.

Агын талада иимэ баатарнууд олон. Тоһолиг хүрин шарайнь, шииданги, хүдэр гарнууд соонь шэдитэ түлхюур нюугаатай—энэл түлхюурээрээ тэдэ алдар сууда гаранхай гээшэ. Нютаг соогоошье эгээл хүндэтэй юм. Колхозынь бүлэг түрүүшүүлэйнгээ дүрэ зурагые томо гэгшээр бүтээлгээд олоной үзэмжэдэ табинхай юм. Тэдэнэй дунда Эрдыни Тагаровшье бии. Эдэ зонһоо нютагай залуушуул жэшээ абадаг.

Би Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойн баярай урда тээ Хара-Шэбэртэ нэгэ баяр баясхаланта һайндэрэй болоһые мартагшагүйб. Тиихэдэ Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дурасхаалта Улаан туг хэтэ мүнхэдөө хадагалагдажа байхаар барюулагдаа һэн. Тэрэниие эсэгэнэр, аханартаяа хамта мүнөө үеын залуушуул абалсаа бэлэй. Тиигэншьегүй аргагүй даа. Нютагай комсомол, залуушуул ажахын бүхы һалбарида гол хүсэн байхаһаа гадна, шэнэ эдэбхи үүсхэлэй һабагша татагшад мүн юм.

1965 ондо Бальжинима Мажиевич «Урожай» гэдэг спортивна бүлгэмэй бүхэсоюзна конференцидэ делегадаар һунгагдаа бэлэй. Энэ мэдээн нютагай залуушуулые ехэтэ баярлуулһан юм. Юундэб гэхэдэ, энэ хүн шэнгеэр Хара-Шэбэртээ физкультура, спорт хүгжөөхын тула ехэ юумэ хэһэн хүн байхагүй. Тэрэ ганса залуушуулай эрилтэ хангаад бэшэ, харин өөрөө спортивна наадаанда дуратайл хадаа хабаададаг, нэгэтэ бэшэ һайн дүн түйлаһан хадаа иимэ хүндэдэ хүртөө бшуу.

Хара-Шэбэртэ ганса спорт хүгжэнхэй бэшэ, мүн нютагайнь уран һайханай бүлгэмэйхид холуур суурхадаг байна. Түрүү һаалишан Цыдыма Сагаева буряад арадай дуунуудые гүйсэдхэжэ, зональна харалгада түрүү һуури эзэлһэн байна. Харин бүлэг басагадай гүйсэдхэдэг «Улаалзай» гэжэ хатар Москвагай Кремльдэхи Съезднүүдэй ордоной сцена дээрэ табигдажа, олоной һайшаалда хүртэһэн байха. Колхоздо олон хүнэй хабаадалгатай хоор саг үргэлжэ хүдэлдэг.

Иимэ һайхан байдал бэлээр ерэдэггүй. Үдэр бүриин оролдосото ажалай хүсэн ааб даа. Имагтал ажалда дуратай хүнүүдээрэ олон, эдэ зон бэрхэ удамаршантай хадаал талаантай, юумэнэйнгээ урда орошонхой, коммунис ёһоор ажаллана, ажаһууна. Тэдэнэр түрүүлэгшэдээ нютагайнгаа баатар бэрхэ хүнүүдтэй адли «Коммунис ажалай баатар» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоһон юм.

Гэхэтэй хамта Бальжинима Мажиевич Мажиев СССР-эй Верховно Соведтэ депутадаар дүрбэ дахин һунгагдаһан, Национальностьнуудай Соведэй хуули баталлаг комиссиин гэшүүнээр олон жэлдэ ябаһан юм. Тэрэ мүнөө КПСС-эй Шэтын обкомой, Агын окружкомой гэшүүн, КПСС-эй Могойтын райкомой бюрогой гэшүүн. Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэһээ гадна хоёр удаа Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан байха юм. Эрэлхэг баатараар дайлалдаһананайнгаа түлөө Улаан Одоной, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай II шатын орденуудаар, олон медальнуудаар шагнагдаһан.

Нэгэтэ һунгагшатаяа уулзахадаа, Бальжинима Мажиевичай:

— Би партиин солдат ха юм бииб даа!—гэжэ хэлэһые мартагшагүйб.

Нээрээшье Агын талын баатар хүбүүндэ ондоо ямар нэрэ зэргэ хэрэгтэйб!

А. ПУЗАНОВ,
«Забайкальский рабочий» газетын редактор.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО

ЧЕХОСЛОВАКИДАХИ БАЙДАЛ ТУШАА

Совет-чехословак хэлсээн тухай коммюникегэй Прагада тунхаглагдаһанай, ЧССР-эй Президент Л. Свободын, КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь А. Дубчегай үгэнүүдые хэлэһэнэй һүүлээр Москвадахи уулзалгын дүнгүүдые Чехословакиин ажалшад үргэнөөр зүбшэн хэлсэнэ.

ЧССР-эй олонхи хүн зон эдэ дүнгүүдые һайшаалтайгаар угтана, бүхы ажалшадые нягтаар жагсаахын, орон доторхи оршон байдал заһаруулхын тулада, зүбшэжэ абтаһан шиидхэбэринүүдһээ уламжалан гараһан уялгануудые дүүргэхын тулада КПЧ-гэй ЦК-гай, ЧССР-эй правительствын уряае дүүргэлтэ болгон дэмжэнэ. Республикын президентын, КПЧ-гэй ЦК-гай ба ЧССР-эй правительствын уряае дүүргэлтэ болгон промышленна предприятинуудай, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудай һаадгүй хүдэлмэри хангаха хэмжээнүүдые ажалшад абана.

Чехословакиин Компартиие эмхигүй болгохо, дайшалхы шадабариень һуларуулхые һэдэдэг, партида харша этэгээдүүд революцида харша хүсэнүүдтэй сэхэ үгэсэжэ ороо. Иимэ оршон байдалда чехословак арадай дайсадай хорото ябуулгануудые түргэнөөр усадхалга, орон дотор гурим журам, түбшэн байдал хангалга Чехословакиин Коммунис партиин, ЧССР-эй хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы ажалшадай нягта жагсаал ба шууд сэхэ байлгаһаа, зүбшэжэ абтаһан шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэдэнэй шууд сэхээр тэмсэһэнһээ дулдыдаха байна. Эдэ зорилгонуудые шиидхэхын тулада Чехословакиин Коммунис партиин, правительствын, бүхы ажалшадай гаргажа байһан хүсэлэл оролдолгые аха дүү социалис оронууд хүсэд дэмжэн угтана.

Олон коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай мэдүүлгэнүүд августын 27—28-да толилогдоо. Совет-чехословак хэлсээнэй дүнгүүдэй, Москвада социалис оронуудай аха дүү партинуудай хэһэн уулзалга ба зүбшэлнүүдэй шухала удха шанартай байһаниинь эдэ мэдүүлгэнүүдһээ харагдана. Гэхэ зуура бусад коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудһаа хадуурһан Югославиин коммунистнуудай союзай хүтэлбэри ЧССР-тэхи ревизионис хүсэнүүдые дэмжэнэ.

Чехословакидахи социализмые хамгаалха зорилгоор аха дүү социалис оронуудтай хамта КПСС-эй ЦК-гай ба Советскэ правительствын баримталжа байһан хараа шугамые совет хүнүүдэй ехээр һайшаажа байһан тухай мэдээсэлнүүд манай ороной бүхы нютагуудһаа эдэ үдэрнүүдтэ абтана. Совет-чехословак хэлсээнэй дүнгүүд энэ хараа шугам амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ, совет-чехословак харилсаа саашадань хүгжөөлгэдэ, дэлхэйн социализмын байдал бэхижүүлгэдэ шухала туһа нэмэри болохо гэжэ этигэжэ байһанаа совет арад элирхэйлэн мэдүүлнэ.

ТАСС, августын 28.

„Руде право" газетэ гарадаг болобо

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй орган болошо «Руде право» газетэ хэдэн үдэрэй турша соо забһарлаһанайнгаа һүүлээр августын 26-да дахяад гараба.

ЧССР-эй президент Л. Свобода түрүүтэй Чехословакиин делегациин ба КПСС-эй, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо болоһон хэлсээн тухай мэдээсэл, тэрэшэлэн чехословак эрхэтэдтэ Л. Свободын хандаһан хандалта газетын нэгэдэхи хуудаһанда толилогдоо. «Хэлсээнүүд урагшатай байгаа» гэжэ хандалга соо тэмдэглэгдэнхэй.

Газетын редакционно соведэй уншагшадтаа хандаһан хандалга соо иигэжэ хэлэгдэнэ. «Руде право» хадаа «хуулитаар һунгагдаһан ЦК-гай» орган болоно. Газетэ XIV онсо съезд гэдэг дээрэ байгуулагдаһан Центральна Комитедэй ямаршье холбоогүй. Тус «съезд» партийна демократиин юрыншье гуримые сахингүйгөөр ябуулгаяа хэһэн байна.

«Манай политическэ программа хадаа политическэ хараа шугамые шууд сэхээр бэелүүлхэ ябадал болоно. Энэ хараа шугамай үндэһэ һуурин КПЧ-гэй ЦК-гай январиин пленумэй шиидхэбэри ба партиин ябуулга хэхэ программа болоно» гээд газетэ үргэлжэлүүлэн бэшэнэ.

«Угаа орёо, шахардуу шанга байдалай тохёолдоод байһан эдэ үдэрнүүдтэ энэ байдалые тогтууритай түбшэн болгохо хэрэгтэ бүхы хүсөөрөө туһалхые бидэнэр хүсэнэбди. Энэ хадаа угаа орёо зорилго гэжэ бидэнэр ойлгонобди. Тэрэниие амжалтатайгаар бэелүүлгэ ушар байдал тухай үнэн зүбөөр эрхэтэдтэ дуулгажа байһанһаа хамагай түрүүндэ дулдыдаха, энэ хадаа мэхэ гохые мэдэхэ, ажалшадай гол шухала аша туһада горитой аюулай бодотоор тохёолдожо байһыень ойлгохо арга социализмда үнэн сэхэ диилэнхи олонхи хүнүүдтэ олгохо» гээд редакционно совет мэдүүлнэ.

Чехословакиин эрхэтэдтэ табан социалис ороной правительствануудай хандаһан хандалгын удхые «уласхоорондын һанал нэгэдэлтын бэелэл» гэһэн гаршат доро газетэ толилоо. «Чехословакидахи социализмые хамгаалхын тулада зэбсэгтэ хүсэнүүдые эльгээхэ ябадалда хүргэһэн бодото шалтагаанууд энэ хандалга соо тайлбарилагдаһан байха юм.

Байдалынь заһаржа эхилээ

ПРАГА. ТАСС-ай корр. И. Масленников иигэжэ дамжуулна:

Орон доторхи байдалые шадаал һаа, түргэнөөр заһаруулхын тулада Чехословакиин коммунистнууд, бүхы үнэн сэхэ хүнүүд мүнөө ехэ хүсэлэл оролдолго гаргана.

Социалис засагай органуудай, промышленна ба хүдөө ажахын предприятинуудай ажал ябуулгые хангаха зорилготой хэмжээнүүдые августын 28-да Прагада заседани хэһэн республикын правительство хараалаа.

Ургаса хуряалгада — гол түлэб хмель ба орооһото таряа хуряалгада туһаламжа үзүүлхыень уряалан, республикын залуушуулда, эрхэтэдтэ правительство хандаа.

Типографинуудай, газетэнүүд, радио болон телевидениин редакцинуудай һаадгүй хүдэлмэриие һэргээн хангаха асуудалнууд мүн лэ хаража үзэгдэһэн байна.

Завод, фабриканууда, хүдөө ажахын кооперативуудай болон гүрэнэй ажахынуудай гэмгүй һайнаар хүдэлжэ ороһон тухай мэдээсэлнүүд Прагада абтана. Республикын элдэб районуудта орооһо таряа болон хмель хуряалга эхилэнхэй.

Хуули бусын суглаае буруушаана

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй правительствын түрүүлэгшын орлогшо КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн Г. Гусак Братиславада августын 28-да үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ. «КПЧ-гэй шэнэ Центральна комитет» гэдэгтэ оролсохоһоо би арсанаб. Центральна Комитедэй зүбшөөлгүйгөөр зарлагдаһан «партиин 14-дэхи съезд» дээрэ хуули бусаар энэ ЦК байгуулагдаһан байгаа. «КПЧ-гэй шэнэ Центральна Комитет» гэдэгые мэдэрхэгүйень партиин бусад хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадые тэрэ уряалаа.

Энэ зоргондоо зарлагдаһан съезд дээрэ үнэндөө Словакиин Коммунис парти түлөөлэгдөөгүй байгаа гээд Г. Гусак өөрынгөө үгэ соо онсолон тэмдэглэһэн байна.

ҺАЙШААН ДЭМЖЭНЭ

ПРАГА. ТАСС-ай корреспондент С. Фролкин иигэжэ дамжуулба:

Совет-чехословак хэлсээн тухай коммюникедэ, ЧССР-эй Президент Л. Свободын, КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь А. Дубчегай августын 27-до радиогоор хэлэһэн үгэнүүдтэ чехословак арад гол анхаралаа хандуулна. Түбшэн байхыень ороной хүн зониие уряалан Л. Свобода, А. Дубчек, О. Черник ба И. Смрковскиин хамтаараа арадта хандаһан хандалга августын 28-най үдэр дамжуулагдаа.

Москвада Чехословакиин делегациин хэһэн ябуулгые ба совет-чехословак хэлсээн тухай коммюникее хүдэлмэришэдэй коллективуудай, партийна, гүрэнэй ба ниитын организацинуудай һайшааһан мэдүүлгэнүүд ороной элдэб областьнуудһаа абтана.

Өөрынгөө Верховно командалагша —Президент Л. Свободын захиралтануудые саашадаашье дүүргэжэ байхыень бүхы сэрэгэй алба хэгшэдые ЧССР-эй Обороной министерствын дэргэдэхи Сэрэгэй Совет, Чехословакиин Арадай армиин Главна политическэ управлени уряалаа.

Атлантическа хараа шэглэл шангадхагдана

РИМ. (ТАСС). Чехословакидахи үйлэ хэрэгүүдһээ уламжалан, Италида эдэ үдэрнүүдтэ боложо байһан коммунизмда эсэргүү ба Совет орондо эсэргүү кампани Италиин гадаадын политикада атлантическа хараа шэглэлые саашадань шангадхаха зорилготой гээд сенадай гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, сенатор-коммунист Мауро Скоччи-марро мэдүүлээ. Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорто Италиин гар табиха гухай итальян парламентын баталан абаад байһан шиидхэбэриие хүбилгаха һэдэлгэ хэгдэнэ гээд тэрэ онсолон тэмдэглэһэн байна. Иимэ алхам хэбэл, консервативна хүсэнүүдэй болон Баруун Германиин үһөө нэхэхые эрмэлзэгшэдэй талада байһанаа правительство элитээр харуулха гээд тэрэ хэлээ.

Италиин пролетарска нэгэдэлэй социалис партиин түлөөлэгшэ, сенатор Дарио Валори мүн лэ иигэжэ заагаа. Өөрынгөө атлантическа гадаадын политическэ хараа шугамые шангадхахын тулада Италиин правительство шалтаг бэдэрнэ, тэрэ хадаа ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорто гар табихаһаа арсажа эхилээ. Гадаадын хэрэгүүдэй министр Медичи гэгшын Бонндо хэлсээ хэһэнһээ уламжалан иимэ шиидхэбэри абтаа бэшэ гү? гээд Валори асуугаа.

Үһөө нэхэхэ эрмэлзэлгэтэй уряанууд дахяад хэгдэнэ

БОНН. (ТАСС). Чехословакиие хуби болгон таһалалгада эхи табиха зорилгоор 1938 ондо Мюнхендэ хуули бусаар баталагдаһан хэлсээе хамгаалха гэһэн уряанууд ФРГ-дэ дахяад дуулдадаг болоо. Мюнхенскэ хэлсээн хүсэеэ тээгээ гэжэ соносхолгые буруушаажа байһанаа «Остполитишер Дойчер штудентенфербанд» гэжэ үһөө нэхэхые эрмэлзэдэг студентнүүдэй организаци элирхэйлэн мэдүүлһэн байна.

Урда Вьетнамдахи дайн байлдаан

ПАРИЖ. (ТАСС). Урда Вьетнамай элдэб хубинуудта урда мэтэ шанга байлдаанууд боложол байһаар. Франс Пресс агентствын корреспондентын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, Национальна сүлөөрэлгын фронтын зэбсэгтэ хүсэнүүд Сайгониие, тэрэ шадарай хэдэн барилгануудые ракетэнүүдээр буудаа.

Американ томо авиабазын байдаг Дананг город шадар байлдаан болоһол байһаар. Данангые августын 27-до патриодууд угаа шангаар ракетэнүүдээр буудаа. Демилитаризованно зоноһоо урдуур оршодог Куавьет шадар байрлаһан американ далайн-сэрэгэй пехото артиллереэр мүн лэ буудуулһан байха юм.

ВЬЕТНАМ АРАДТА ТУҺАЛАМЖА

ТОКИО. (ТАСС). Вьетнам арадта туһаламжа болгон хамта дээрээ 7 миллион иенэй шухала эд бараа, эм дом энэ оной сентябрь һарада эльгээхэ гэжэ «Вьетнамда эб найрамдал хангаха» гэһэн япон комитет шиидхээ. Энэ комитедэй түрүүлэгшэ уран зохёолшо Макото Ода гэгшын энэ толилһон мэдээсэлэй ёһоор, дурсагдаһан эд бараан «Эб найрамдалай судна» гэжэ нэрлэгдэхэ суднада ашагдажа эльгээгдэхээр түсэблэгдэнэ. Эд бараа, эм дом худалдажа абахын, судна хүлһөөр абахын тулада хэрэгтэй болохо мүнгэ зөөри американ ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, Вьетнамда эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэдэг япон эрхэтэдэй дунда суглуулагдана.

БОННОЙ ТУХИРАЛГААР

БЕРЛИН. (ТАСС). Чехословакидахи хёмороонһоо уламжалан Баруун Германиин хархис этэгээдүүдэй бүри эдэбхитэй боложо байһан гухай гэршэлһэн, Бонной «зүүн зүгтэ бэелүүлхэ шэнэ политикын» удхые элишэлһэн шэнэ баримтанууд һүүлэй үедэ мэдээжэ бэлоо.

Баруун Германиин «федеральна хилын харуулай» сэрэгүүдэй командалагша генерал фон Платен Баруун Германиин Бавари гэжэ газар нютагай Чехословакитай зэргэлһэн хилын районуудта шалгалта хэхээ элитээр аяншалжа гараа. АДН агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Платен «хилын харуулай» вертолёдоор Чехословакитай зэргэлһэн хилые зубшан ниидэһэн байна. Энээнтэй дашарамдуулан, Мюнхендэхи «Зюд гэжэ хилын харуулай» командовани мэдээсэл толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ. «Чехословакидахи байдалһаа уламжалан гаража магад бүхы хойшолонгуудта бэлэн байхаар» хилын харуулай сэрэгүүд заһанхай.

Мүн Чехословакиин хилэдэ тон дүтэ байдаг Ширндинг городто «Судетскэ немецүүдэй нютагаархидай эмхиин» үһөө нэхэхэ зорилготой суглаан үнгэргэгдөө. 3.000 шахуу хүнэй хабаадаһан энэ суглаан Чехословакида эсэргүү харша уряатайгаар үнгэрһэн байна. Ямар юумэндэ анхарал хандуулхаар байнаб гэхэдэ, «Судетскэ область — чехүүдэй эзэлһэн Германиин газар болоно» гэһэн тезисые үгэ хэлэгшэд онсолон тэмдэглэһэн байха юм.

Баруун Германиин Мюнхен городтохи «Сүлөөтэ Европо» гэжэ американ радиостанци Чехословакидахи революцида харша ба социализмда харша гүрэнүүдэй нюуса радиопередатчигуудтай холбоотой гээд мүн лэ мэдээсэгдэнэ.

АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ФРГ-һээ Прагада байдаг худалдаа наймаанай түлөөлэлгын зургаанай хүдэлмэрилэгшэд Риас радиостанциин (Баруун Берлин) «корреспондентнүүдэй» үүргэ дүүргэн, эдэбхитэй ябуулга хэнэ. Революцида харша этэгээдүүдэй ябуулганууд тухай мэдээсэлнүүдые Прагаһаа сэхэ дамжуулжа, Баруун Германиин худалдаа наймаанай түлөөлэлгын зургаанай хүдэлмэрилэгшэд энэ радиостанцида «туһална». Боннско түлөөлэгшэд Чехословакиин ниислэлдэхи өөрынгөө бюрое энэ харата муухай мэдээсэлнүүдые дамжуулха центр болгон хэрэглэнэ.

ПОВЕСТЬҺОО ҮЛЭГ

Матвей ОСОДОЕВ

ҮГЛӨӨНЭЙ ҺЭРЮУНДЭ

Улаангиртымнай үхибүүд тэрэ үглөөгүүр шаг шуу табилдаһаар бултадаа моридой байра тээшэ урилдан шахуу гүйлдэбэ. Хайран амтатайхан нойроо һамшааһаар энэ хара эртээр юугээ бэдэрээд тиигэжэ гүйлдэнэ гээшэб? Унтажа хэбтэһэй даа, баарһад. Аляа хүхюу багашуулай хоорондо Мархайн Дулмаадай биш хэбэртэй. Мүн даа. Басаган аад, хүбүүдэй забһарта юунэйхи хабшуулданаб? Гайха тагна ехэ. «Хүбүүн түрэхэ аад, һамаржа басаган түрөө ёһотойш!» гэжэ ёгтолон байжа бэшэдынь гүйлдэхэ юм. Дулмаадай сожоошье хүдэлгэнэгүй, харин тоомгүй хүбүүдэй урда, хойнонь орожо байгаад гүйбэ.

Унтаха нойргүй хүйхэрнүүд лэ гэжэ гайхалдаһан байгшабта. Теэд яахаб?.. Хэмнайшье балшар бага ябахадаа хазаарта мори унаад, нютагайнгаа зэрэлгээтэ уужам талаар аһан хабаарнь харайлгахаа арсаагүй ёһотой даа.

Моридой байрада хүрэмсөөрнь бригадын бригадир Булад Харинаевич хатаргажа ерээд, эмээл дээрэһээ һуха харайн буугаадхиба. Бригадынхид үглөө бүри эндэ суглараад, бригадирһаа тусхай даабари абажа, өөр өөрынгөө ажалда яаран ошодог юм. Булад Харинаевич бригадынгаа хүбүүдтэ хандажа үшөө үрдибэгүй, харан гэхэдэнь, һонюуша үхибүүд тэрэниие тойрон дугташалдажа, өөрынтеэл хэлэхэ һанаатай, хаба шадалаараа гүнгинэлдэшэбэ.

— Булад Харинаевич! Булад Харинаевич! Би ямар мори барихабиб, аа? Би хурдан хээгшэние, би малаан зээрдые, би һайбар буурайые барихаб, зай гү?

Булад Харинаевич энеэдэһээ арайл гэжэ бариба. Балшар бага ябахадаа бишье тон иимэрхүү байгаа һэмнайб гэжэ сэдьхээ хаш. Яажа мэдэхэбши.

— Өө, бэрхэт! Бултадаа һанаагаараа хүрэжэ ерэбэт. Һайн, һайн. Үглөө бүри иигээд лэ ерэжэ байгаарайгты. Тиигэбэлтнай таанарые үнэхөөрөөшье ажалша бэрхэ хүбүүд боложо ябана гэжэ хэлсэхэ бшуу,—гэжэ бригадир өөгшөөн хэлээд, үхибүүдые захаһаань шарайшалан хараадхиба.

— Би ямар мори барихабиб? Би хээгшэниие, би хурдан зээрдые барихаб, зай гү?—гэжэ үхибүүд мүн баһа гүнгинэлдөөдхибэ.

— Морид тухайда бү һанааршархагты. Хуу барандатнай һайн морин хүртэхэл байха. Бригададамнай мүнөө муу морид байхагүй. Тиимэ бэзэ, Гармын таабай?—гэжэ бригадир үхибүүдые нэгэ заа номгоруулаад, хомуутаархын богоһо дээрэ тухатай зохидоор тамхилжа һууһан Балдан моришондо хандаба.

— Тиимээ, тиимэ!—гэжэ үбгэжөөл яаралгүйхэн харюусаба.

Аляа хүхюу хүбүүд өөр өөрынгөө моридые танин бариба. Заримадынь бухал зүдхүүлхэ, нүгөөдүүлынь морин тармуураар үбһэ тармаха, бусадынь гар тармуураар үбһэнэй хог суглуулха даабарида хүртэбэ. Ганса Дулмаадайда ямаршье ажал хүртэбэгүй. Теэд яахаб? Үетэн нүхэдһөө гээгдэхэ гэжэ гү? Булад Харинаевичта хэрэгсээлгэжэ ядахадаа хажуудань сэхэ ерээд:

— Би юу хэхэбиб? Намда ямар ажал, үгэхэбта?—гэжэ эридээр хандаад, урдаһаань шарайшалан хараба.

— Ши, Дулмаадай, үшөө бишыханши. Шиниие орондо эжышни иигэжэ һанаагаараа ябадаг һай,—гэжэ бригадир дутаг ядагханаар хэлээд, эмээл дээрээ гарахаа бэеэ зэһээдхибэ.

Дулмаадай бригадирай юуншье гэжэ хэлэхээ хүсэһые даб дээрэ ойлгобогүй. «Үшөө бишыханш» гэжэ хэлэһэндэнь обгүйхэн болоод, абяагүйхэн зогсобо. Дулмаадайн уруу дуруу болоһые бригадир мэтэр ажаглаад, басаганһаа хүлисэлгэ гуйһан мэтэ шарайшалан хараад, эсэгэ ёһоор иигэжэ хандаба:

— Мүнөө үбһэ сомолгоной халуун хаһа оронхой, хүдэлхэ хүнүүд дутална. Энээн тухайда эжытэйгээ хөөрэлдөөд туршаарайл даа, зай гү?

Юугээ хэлэхээ һанааб? Эжынь баһа юуштэй гээшэб? Байза, басаган ойлгожо байна ха. Энээн тухайдань эжыдээ заабол хэлэхэл байха. Дуратайгаар дуулаха гү, али яахаб? Муу зангайнгаа ороод байгаа һаа, Дулмаадайда амар заяа үзүүлхэгүйдөө болохо. Мүнөөнһөө хоб хошоо суглуулдаг болоо гүш? гэжэ байгаад, зэмэлхэ. Хэлээгүй ябаһаниинь һурагүй дээрэ бэшэ гү даа. Нарай үхибүүн бэшэ хадаа эжынь ойлгоно аабза.

Булад Харинаевич бригадынгаа хүбүүдтэ һүүлшын даабаринуудые үгөөд, шорой тооһоной обоортор хатаргажа ябашаба. Бригадынхидшье нэжээд-хоёоодоороо ходорон үсөөрбэ. Дулмаадайн ээл тээл гэжэ байтар Гарма эмээл морёор лажаганаса хатаргахатайгаа:

— Ээ-ээ! Юунэйхи нюһаа һанжуулаабши, эжын бүүбэйхэн!—гэжэ ёгтолон хашхарба.

* * *

Гарма Дулмаадайтай барайхан сасуу юм. Хоюулан сугтаа нэгэ һургуулида һурадаг. Ганса Гарма тоомоо таһархаа һанадаг, эгээ хойто партада һуухаяа эрмэлзэдэг. Гадна тэрэ хажуудахи нүхэдтөө амар заяа үзүүлдэггүй. Нэгэ заа һууд гээд лэ хажуудахи нүхэрөө тохоногоороо дайраха, үгы һаа урдахи партада һуудаг һурагшын толгойе няһалаад туршаха. Дулмаадайн ерэхэһээ хойшо Гарма эгээ урдахи партада, багшын хамар дорохоно, һаяшаг ерэһэн шэнэ һурагшатай, Дулмаадайтай, зэргэлээд һууха баатай болоо һэн. Нэгэ жэлэй туршада тэрэ хоёр бэе бэеынгээ абари зангые һайса мэдэлсээ бэлэй. Басаганай сухарилтагүй хатуу зангые ойлгоходоо хүбүүнэй огсом хүхюу аашаа мэдэхээр бууража эхилһэн юм. Дулмаадай урдань аймагай түбэй һургуулида һуралсаһан байха. Дүрбэдэхиие дүүргээд байхадань эсэгэнь түрэл нютагтаа хүдэлхөө ерэжэ, һүүлээрнь гэр бүлэеэ нүүлгэжэ асарһан юм.

Гарма тэрэл хэбээрээ хомуутаархын үүдэндэ тулатар хатаргаба. Могойшолуулжа томуулһан минаагаа лас-тас ёдогошуулжа байхыень таабайнь харажархиба.

— Гарма-а, ямар гоё минаатайбши, харая даа,—гэжэ хэлээд, аша хүбүүнэйнгээ урдаһаа мэхэтэйхэнээр хараадхиба.

Таабайдаа магтуулһан Гарма яажа абяагүй байхаб даа.

— Би бэеэрээ томооб. Тээ мэндэ таанарта, таабай, томуулха һанаатай хандахадам, хүншье болоһоор минаа томожо үзөөгүйб гэжэ хэлээ һэмнайт. Во-от, би өөрөө томооб,—гэжэ һайрхаад, минаагаа таабайдаа һарбайба.

— Дахин морёо гүйлгэхыешни хараа һаа, хүйхэр, энээхэн минаашни шамда тудаха. Минаагаа үбһэ хуряалгын дүүрэхэдэ абахаш, ойлгоно бэзэш,—гэжэ таабайнь шэрүүншэгээр хэлээд, үнөөхи минаагаарнь Гармын урдаһаа занажа байһаар, тээ саанахана борсойходоһон Дулмаадайе харажархиба.—Дулмаадай, ерэл даа наашаа. Энэ Гармын минаае абаашажа эсэгэдээ үгөөрэй. Мал адуулдаг пастутуудынь буляалдахаһаа наашаа абахал байха... Харалиин энэ шюлмохониие! Нюһаа һайса аршажа һураагүй аад, минаа томохоо хаанаһаа ойлгооб!

Балдан моришон гансашье Гармын минаа буляаһан бэшэ, харин нютагай хүбүүд моридой байрада минаатайгаар ерэдэггүй юм. Энээнииень Гарма мүнөө болотор мэдээгүй ябаа.

Һаяшаг Гармада ёгтолуулһан Дулмаадай моришоной үгэһэн минаае абаад, хүбүүнэй хажуугаар шургөөлдэн шахуу гарахатайгаа:

— Бээрээ нюһаа һанжуулаад байна бэшэ гүш, эжын бүүбэйхэн!—гэжэ ёгтолбо.

Алишье хирэндэ Гарма [...] ходоо бэрхэ аад, харин мүн [...] шьеб абяагүйхэн зогсобо [...] хамараа һарнаг-һарнаг һо[...] таабайнгаа урдаһаа гэли[...] расагааба. Теэд таабайнь [...] хүдэлгэбэгүй. «Юугээ хүл[...] Ажалдаа бушуухан ошо. Га[...] гүйлгэнгүй ябаарай!» гэжэ [...] тэйгөөр Балдан моришон хүс[...] даһаа шэртэбэ.

* * *

Дулмаадай гэртээ ошохо[...] бригадирһаа нюусаар үбһэ [...] до гаралсаха гү? Гэртээ [...] тахяа шубуудаа, гахай тул[...] гэжэ эжынь баһа захирха [...] шартай гээшэнь. Мүнөөнһөө [...] хижа һууха гэжэ. Эжынь [...] ажалладаггүй һэн хойноо [...] рээ һахяад һуухаа яагшаб [...] Хододоо үбшэлдэг, үлбэр яд[...] тэй хүн гэжэ нютагайхидын[...] шэ. Энээнһээ гадна Дулмаа[...] ба гэжэ дүү хүбүүгээ һахих[...] болоно. Аяар хоёрдохи клас[...] һэн хүбүүе һахижа һууханһ [...] хан юм ааб. Нарай нялха ү[...] шэ ха юм. Бимбын сасуу[...] унаад, бухал шэрэнэ бшуу.

«Дүү хүбүүгээ гэрһээнь [...] ошуула. Айлай тоомгүй ү[...] хамтараа һаа, муу тээшэ[...] амандаа орохысоо дуугарал[...] раха!» гэжэ эжынгээ үдэр[...] хэлэдэгые һанахадаа [...] оборхон болоод, эгээл энэ [...] тэйгөө хөөрэлдэхэ дураниинь [...] хүрэхэ юм.

Үүр хираалхын урдуур [...] нан хөөрэн дэгдэбэ. Ногоон[...] бүхэндэ ялалзаһан шүүдэрэй [...] тэмэ сэгээн һубаһад наранһа[...] доһондол мэдэхээр үсөөржэ [...] һагсагар үдхэн ногоон соо[...] дирһон ябаган харгы дахажа [...] Дулмаадай Ардайн горхондо [...] ерэбэ. Горхоной эгээл нарин[...] ял газараарнь табяатай дүты[...] болгоомжотойхоноор гаража [...] үһанай нюруу дээрэ хэлбэлз[...] һан һүүдэрээ басаган гайхал [...] бодолгодо диилдэн, абяагүй[...] собо.

Хуһата шугын хоорондуу[...] Жалгын оёороор годирһон з[...] гын үзүүрые оножо ядаһанд[...] ган һарабшалан байжа шэрт[...] даа, зүргэ харгы тэрэниие [...] нирхуулнагүй. Харин үнөө[...] сомолгондо гаража ябаша[...] боориие уруудан орожо, омог[...] шаг шууяаниинь шэхэни [...] улам-улам шэнгэржэ байгаа [...]

„АЙЛ БҮХЭНДЭ—ГАЗЕТЭ" ГЭҺЭН КОНКУРС

Уншагшадай дунда газетэ болон журналнуудые захиулха соведүүдэй, хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэдэй, почтальонуудай, «Союзпечатиин» аймагуудай болон городской агентствэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй дунда—«Буряад үнэн» газетые уншагшадай дунда олоор тараахын, айл бүхэнэй газетэ захижа абахын түлөө—конкурс соносхогдобо.

Газетэ болон журналнуудые захиулха соведүүд, хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэд, почтальонууд, «Союзпечатиин» аймагуудай болон городской агентствэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд энэ конкурсдо хабаадаха байна. Конкурсдо илажа гараһан, шалгарһан түрүүшүүлдэ шан олгогдохо.

Шанда хэн хүртэхэ эрхэтэйб гэхэдэ:

а) колхоз болон совхоз соогоо буряад айл бүхэндэ гү, али арбан хүн бүхэнэй нэгэндэнь жэлэй гү, али адагынь хахад жэлэй болзороор «Буряад үнэн» газетэ захиулһан, хэблэл захиулха ниитын соведэй хүтэлбэрилэгшэд;

б) аймагайнгаа буряад зоной дунда 1000 хүнэй 100 хүн бүхэндэнь 100 хэһэг «Буряад үнэн» газетэдэ жэлэй гү, али адагынь хахад жэлэй болзороор захил хүүлэһэн, «Союзпечатиин» аймагай агентствын начальник;

в) өөһэдынгөө участогай зоной дунда мянган хүн бүхэндэ 80 хэһэгһээ үсөөн бэшээр, жэлэй гү, али адагынь хахад жэлэй болзороор «Буряад үнэн» газетэ захиулһан, хэблэл захиулха ниитын түлөөлэгшэ, почтальон, али «Союзпечатиин» аймагай болон городской агентствын хүдэлмэрилэгшэд.

Конкурсоор илагшадта иимэ шагнал хараалагдана:

20—25 түхэригэй мүнгэн табан шан,
20—20 түхэригэй хоёрдохи арбан шан,
15—15 түхэригэй гурбадахи арбан табан шан.

Үнгэрэгшэ 1968 ондо арад зоной дунда «Буряад үнэн» газетэ тарааха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан ниитын түлөөлэгшэд, почтальонууд, «Союзпечатиин» бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэ редакциин шан үгтэһэн байна.

Соносхогдоһон конкурсын дүн гаргахада Ахын аймагай «Союзпечатиин» агентствын начальник Н. С. Мункинов, Баргажанай аймагай Уланай хэлхеэ холбооной таһагай начальник Л. Х. Бадмаев, мүн тус аймагай Аргатын хэлхеэ холбооной таһагай начальник И. С. Гармаев гэгшэд бусадай дундаһаа шалгаржа, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртөө бэлэй. Ахын аймагай «Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэд нютаг соогоо ажаһуудаг 1000 хүн бүридэ 108 хэһэг «Буряад үнэн» газетэ тарааһан юм. Мүн Баргажанай Уланай, Аргатын хэлхеэ холбооной худэлмэрилэгшэд, ниитын түлөөлэгшэд тус тустаа 360—207 хэһэг «Буряад үнэн» газетэеэ тарааһан байгаа.

Газетын хоёрдохи мүнгэн шанда Хориин, Хэжэнгын аймагуудай «Союзпечатиин» агентствын начальнигууд Н. Б. Саможапов, Ч. С. Нимаев, Захааминай аймагай Дүтэлүүрэй хэлхеэ холбооной таһагай начальник Д. Д. Дансарунова, Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой ниитын түлөөлэгшэ К. С. Доржиев, мүн тус аймагай «Коммунизм» колхозой ниитын түлөөлэгшэ Г. Б. Дарицыренов, Яруунын аймагай Зэгэтын Адагай хэлхеэ холбооной таһагай почтальон Ц. Г. Раднаева, Мухар-Шэбэрэй аймагай Хүсөөтын хэлхеэ холбооной таһагай начальник Д. Ц. Цыдыпова гэгшэд хүртөө.

Гурбадахи мүнгэн шан Хяагтын аймагай Донгойн Адагай хэлхеэ холбооной таһагай почтальон Г. Ж. Раднаева, Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна комитедэй секретарь А. Б. Цырендоржиев гэгшэдтэ барюулагдаа һэн.

Тэрэшэлэн уншагшадай дунда «Буряад үнэн» газетэ тараалгада эдэбхи үүсхэл гаргаһан республикын «Союзпечатиин» бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэ жэлэй шан үгтэһэн байна.

Байгша ондо газетэ, журналда захил тараалгаар эхилхэеэ байгаа энэ кампанида ниитын түлөөлэгшэд, «Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэд бүри эдэбхи, үүсхэлтэйгээр хабаадалсаа, айл бүхэниие газетэ, журналтай болгохо гэжэ найдагдана.

ПРАВДА БУРЯТ[ИИ]

Мүнөөдэрэй номер[...]

Нэгэдэхи хуудаһанда: «[...] — эмхидхэгшэ» гэһэн түрүү[...] шэг. «Заганай таряа хуу[...] дээрэ» — Т. Башкуевай ко[рес]понденци. ТАСС-ай материал[...] В. Островскиин корреспонде[нци].

Хоёрдохи хуудаһанда: В. [...]вой статья. Баргажанай лес[...] хозой үйлэдбэриин-техническ[...] һагые даагша В. Измайловай [ста]тья.

Гурбадахи хуудаһанда: «[...] аюулые сарагшад» гэһэн [...]риал. Хилын саанаһаа мэдээс[...]

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «[...] буулгагдана» гэһэн рубрика [...] В. Самбуевай корреспонде[нци]. Нютаг нютагай һонин. Сон[...]нууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУД

18 часһаа «Сказки дяди Римуса» гэһэн Венгриин те[ле]визионно фильм. 18 час 35 [ми]нутаһаа «Совет сэрэгшэ» [...] киножурнал. 18 час 45 мин[утаһаа] «Ленинэй бэшэһэн [...]нүүд» гэһэн дамжуулга. [...] часһаа «Холо, ойрын һо[...] 19 час 20 минутаһаа «Н[...] гэһэн Эрхүүгэй телесту[дии] фильм. 19 час 45 мину[таһаа] уласхоорондын асуудалаар [хөө]рэлдөөн. 20 часһаа кон[церт]. 20 час 30 минутаһаа «М[...] нээр буудажа һура» гэһэн [...]ноочерк. 21 часһаа ТАСС[-ай] лентэһээ дамжуулга. 21 час [...] минутаһаа «Прощай ору[жие]» гэһэн Ленинградай теле[...]ниин зүжэг. II серинь.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕ[В]

Манай адрес, телефон[ууд]

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина [...]
Телефоны: редактора — [...] приёмная — 54-93, зам. ре[дакто]ра — 68-08, зам. редактора — [...] ответ. секретаря — 50-52, зам. [от]вет. секретаря — 66-76, [отдела] партийной жизни — 60-91, [сельско]го хозяйства — 64-36, 63-86, [пропа]ганды и агитации — 56-23, [про]мышленности и строитель[ства] 61-35, советского строитель[ства и] быта — 69-58, культуры и [...] 60-21, писем и рабселькор[ов] 67-81, информации — 34-05, [обще]ственная приёмная — 56-62, [...]ное бюро — 57-63, фотола[бо]рия — 33-61.

Гор. Улан-Удэ. типогр[афия] Управления по печати [при Сове]те Министров БурАССР.
Н-01858. Зак. № [...]